

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОКРУЖНИ СУД У БЕОГРАДУ
ВЕЋЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
Посл. бр. К.В. 02/2006

ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА

Са главног претреса од 07.04.2009. године

КОНСТАТУЈЕ СЕ да су на главни претрес приступили:

- заменик тужиоца за ратне злочине Миољуб Виторовић,
- пуномоћник оштећених Наташа Кандић,
- оптужени Митровић Радослав, Репановић Радојко, Јовановић Ненад, Чукарић Слађан, Нишавић Милорад, Петковић Мирослав и Петковић Зоран,
- браниоци оптужених, адвокат Горан Петронијевић и Мирјана Несторовић, адвокат Игор Исаиловић и Ненад Војиновић, адвокат Вељко Ђурђић, адвокат Ђорђе Дозет, адвокат Татомир Лековић, Горан Фолић и Милан Бирман.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Настављамо са завршним речима.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се главни претрес ОДРЖИ.

НАСТАВАК ЗАВРШНИХ РЕЧИ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

**Бранилац опт. МИТРОВИЋ РАДОСЛАВА, адв. МИРЈАНА
НЕСТОРОВИЋ**

АДВ.МИРЈАНА НЕСТОРОВИЋ:

Хвала. Ја ћу се вратити само један корак уназад због целине. Оптужени Митровић и његове активности на дан 26.03.1999. године нису ни територијално ни временски повезане са злочинима. Такође, нема ни директних ни посредних доказа из којих би могао да се изведе закључак да је оптужени издао наређење које му се оптужницом ставља на терет. Докази говоре другачије.

Читајући транскрипте са суђења, можемо видети да сви сведоци који својим исказима расветљавају чињенице и околности под којима су извршени злочини према цивилима албанске националности, не наводе да су видели, нити, пак, чули било непосредно, било посредно путем радиовезе или од неког другог лица, колеге, мештанина, оштећеног, да је издата наредба прецизирана у оптужници, нити, пак, наредба било које друге незаконите садржине. Речи које спомиње сведок «А» а које сам цитирала на почетку излагања, свакако не могу представљати и не представљају наредбу. Сви ми овде, сви оптужени и сведоци, укључујући и сведока «А», врло добро знају шта је наредба, ко може да изда наредбу, коме она може бити упућена и како наредба мора да гласи. Наређење мора да буде јасно по задатку, по времену, по простору, по циљу и по извршиоцима. Ако тога нема, наређење је нејасно. Оно се и не може извршити. Чак и да је била изговорена реченица, «крећите, шта чекате, јел то ја треба да радим уместо вас», иста не може бити и не представља наређење. Наређење може издати само овлашћени и непосредни претпостављени својим подређенима. Ово нас доводи до следће битне ствари којом ћу се бавити у својој завршној речи.

Оптужени Митровић у односу на оптужене Репановића и Јовановића, као и у односу на остале припаднике ОУП-а Сува Река, није непосредни и овлашћени старшина. Они у односу на њега, нису подређени, нити потчињени, било каквим актом, било каквим решењем, усменом или писменом наредбом, штабом МУП-а, нити било код другог овлашћеног државног органа. Организација Министарства унутрашњих послова Републике Србије уређена је по строго хијерархијском принципу. Године 1999., Митровић Радослав командовао је 37. одредом Посебних јединица полиције. Он је први претпостављени и конкретне задатке и наредбе може

да издаје само командирима својих чета, а они даље командирима свога вода, они даље командирима својих одељења. То је уобичајена и редовна командна структура која је поштована и тада и ту дилеме нема. Сви сведоци одбране који су марта 1999. године били командири чета или командири водова и одељења 37. одреда ПЈП, изјавили су у својим сведочењима да су наређења добијали само од директно надређеног старешине. Они знају какав је ланац команде и потврђују да тај ланац никада није био нарушен. Са друге стране, неопходно је напоменути да ни начелник ОУП-а, ни командир, нити заменик командира ОУП-а, с једне стране, ни командант одреда ПЈП, с друге стране, ни његови потчињени, не могу једни другима издавати било какав налог, нити наредбу, могу само један другог да информишу о сазнањима која поседују, а свако од њих о тим сазнањима даље информише своју вертикалу.

О томе нам је пре свих овде, детаљно говорио оптужени Митровић, износећи своју одбрану, где између осталог каже: «Немам никаква овлашћења, ни писмена ни усмена, да наређујем локалној полицији, да наређујем командиру станице. Он има свог начелника полиције, свог начелника СУП-а, свог начелника ОУП-а, а овај своје старешине. Свако има свој задатак и свако има свој ланац руковођења и командовања, тако да то није могло да буде самовољно, нити да командује ко коме стигне и ко коме жели. Оптужени Митровић тврди да никада оптуженом Репановићу, нити Јовановићу, није издао никакво наређење, нити задатак, нити је присуствовао неком састанку, или, пак, колегијуму ОУП-а Сува Река.

Наведено у својој одбрани потврђују оптужени Репановић, када каже: «Никада мени Митровић није издао никакво наређење, нити је био компетентан. Господин Митровић није мени могао да изда никакво наређење, нити ми је било када издао било какво наређење. Апсолутно, апсолутно је искључено и то да ја могу да издам наређење његовој јединици. Говорио сам, а и сада кажем, никада, нити ми је био надређени, нити подређени. Никада ја и Митровић нисмо имали колегијум. Никада са њим нисам разговарао у вези службе и у вези задатка»: Исто нам је поновио и јуче на главном претресу.

Оптужени Јовановић такође потврђује наводећи следеће: «Господин Митровић није могао, ми значи са њима ништа нисмо имали око наређивања. Апсолутно није могао да нареди, нити мени, нити командиру, нити било коме. Он је могао да нареди само својим старешинама, значи тим «Чегровима». Од оптуженог Митровића никада нисам добио никакво наређење». Према његовим речима, Митровић никада није присуствовао

нити једном колегијуму и у то је апсолутно сигуран, а како и колико, видели сте исто јуче на главном претресу.

Сведок Драган Борисављевић, у то време заменик командира ОУП-а Сува Река, у свом сведочењу наводи да «пуковник Митровић никада није био ни на једном колегијуму» и, цитирам, «а да сам ја био ту и да је био пуковник Митровић, то се никада није догодило. Никада, то одговорно тврдим, нити је могао да ми изда задатак. Није дошао никада, а да сам ја био у канцеларији и нисам њега видео никада у полицијској станици унутар полицијске зграде, нити је могао, нити ми је наредио, јер зна да то тако не функционише. Пуковник то боље зна него ја».

Сведок Витошевић Добривоје, у то време начелник ОУП-а Сува Река, за командата Митровића за кога каже да га је видео свега два пута у животу и даље појашњава: «Митровић никада није присуствовао тим»; како их сведок назива, «мини колегијумима, те исти није могао ништа ни да му нареди».

Без обзира на ниво на којем су били и остали оптужени и сведоци, припадници ОУП-а Сува Река, знају каква је наредбодавна структура, командни ланац и улога свакога од њих у њему. Такође и компетентни сведоци, генерали наше војске и полиције, Обрад Стевановић, Коњиковац Стојан и Божидар Делић у потпуности у својим исказима потврђују напред наведено. Па чак и сведок «А» на главном претресу 06.12.2006. године, на питање члана већа, судије Веска Крстајића, «да ли сте Ви икада чули», овде се мисли на оптуженог Митровића, «да исти издаје било какво наређење командиру, начелнику, заменику, односно помоћнику, неком припаднику ОУП-а Сува Река, било какво наређење?» сведок каже: «Нисам чуо»: Закључујем, дакле, да оптужени Митровић није ни *de jure* ни *de facto*, како тужилац тврди, издао наређење за вршење ратног злочина.

После опсежне истраге, главног претреса на коме смо у периоду од две и по године саслушали 130 сведока, немајући куд, јер нема доказа да је оптужени Митровић издао Репановићу и Јовановићу наређење за вршење ратних злочина, тужилац нас уводи у нови сценарио. Конструирајући да је оптужени Митровић претходно испланирао и наредио припадницима треће чете 37. одреда да дана 26.03.1999. године око 12 часова дођу камионима до полицијске станице у Сувој Реци и да се одатле крећу пешке са леве и десне стране рештанског пута развијени у стрелце, те да врше претрес и паљење албанских кућа, да пуцају на цивиле албанске националности и лишавају их живота. Но, и у овом случају нема доказа који би потврдили и поткрепили овакав став и овакву тврдњу тужиоца.

Имали смо прилике да пред овим судом, између осталих, чујемо и сведочења припадника треће чете 37. одреда ПЈП и то сведока Сикетић Зорана, командира треће чете, затим Спасић Горана, командира првог вода треће чете и Јовић Радета, командира другог вода треће чете и Обрадовић Милорада, командира петог вода треће чете. Наведени сведоци кроз своје јасне, прецизне и сасгласне исказе, изричито и апсолутно са стопроцентном сигурношћу потврђују да дана 26.03.1999. године нити један припадник треће чете, нити било које друге чете 37. одреда ПЈП, није био присутан у Сувој Реци, не у 12 часова, него ни у једном минути и секунди тога дана, па тиме и није могао учествовати у вршењу ратних злочина.

Јуче нам је тужилац у својој завршној речи, цитирајући исказ сведока Зорана Сикетића, командира треће чете 37. одреда ПЈП, навео део његовог исказа у коме се тврди да су припадници ПЈП ишли Рештанским путем и претресали куће. Но, тужилац овде завршава своју причу. Истина је да је сведок тако и рекао. Но, сведок наведено претресање кућа везује за претресање кућа које се одиграло непосредно пре погибије његовог заменика Величковић Горана. У списима предмета имамо доказ који каже да је Величковић Горан погинуо два месеца касније. Дакле, не 26. или 25. или 27. марта, него маја 1999. године.

Поменути сведоци, такође недвосмислени су у погледу задатка који су добили од оптуженог Митровића, а то је разбијање терористичких снага на потезу Призрен-Сува Река-Ораховац, а са полазном линијом река, односно мост код реке у селу Рештане, а која полазна линија не обухвата територију града Сува Река. Да је реч о овом легитимном задатку, а не задатку који би имао за циљ паљење и уништавање имовине, расељавање, пуцање и лишавање живота цивила албанске националности, потврђују и друге старешине 37. одреда ПЈП, саслушане у овом поступку и то сведоци: Саша Мишковић, командир прве чете, Ненад Стојковић, командир друге чете, Илић Срђан, командир пете чете, Магић Славољуб, заменик командира друге чете, као и генерали Обрад Стевановић, Коњиковац Стојан и Божидар Делић. Сви без изузетка наводе да је командант Митровић био ригорозан и у погледу поштовања хашких конвенција, ратног права и поступања са цивилима, а како сведок Стојковић, наводећи да су пре почетка акције добили и брошуре о начину поступања са цивилима, наводим конкретан пример, када је Митровић при наиласку на колону цивила наредио да им се подели млеко, вода, конзерве, хлеб и друга храна, те даље у свом исказу истиче, цитирам: «Хоћу да кажем да је наш однос према цивилима био врло коректан, а и Митровић је сам инсистирао на

томе, «немој неко да забрља, све ћу да вас похапсим, нећу никога да жалим око тога». О поменутој брошури говори нам и сведок Коњиковац Стојан који нам је ову брошуру и приложио и она се такође налази у списима предмета.

Апсолутно сви припадници 37. одреда ПЈП саслушани у овом поступку, негирају да су од Митровића добили неко незаконито наређење, односно задатак и потврђују да нису ни видели, а ни чули, да је икада било коме оптужени Митровић издао било какво наређење које се коси са законом и моралом истичући да такво наређење, односно такав задатак и не може ефикасно да се изда, јер свако од припадника ПЈП зна да такав задатак не би могао ни да изврши, нити би исти извршио.

Напомињем и да сви припадници ОУП-а Сува Река, почевши од начелника преко командира, заменика командира, па до припадника активног и резервног састава ОУП-а Сува Река, са једне стране, а оптужени Митровић и поменуте старешине треће чете 37. одреда у својим сведочењима са друге стране, једногласни су када кажу да припадници ОУП-а Сува Река и припадници ПЈП укључујући и припаднике треће чете 37. одреда, никада, нити један задатак нису заједно имали, нити заједно извршили, па ни онај који им се оптужницом ставља на терет.

Вратићу се на кратко у Суву Реку на 26. март 1999. године. Описујући убиства албанских цивила, сведоци оштећени Албанци једногласни су и у томе ко су актери овог догађаја. Сведок оштећени Флорим Бериша, «мислим да су то урадили људи из Суве Реке, полицајци из Суве Реке, није имао ко други»: Сведок оштећени Бетим Бериша, «са мојим ближњима смо разговарали, по речима које су они чули, рекли су да су то учинили локалци из Суве Реке»: Сведок оштећена Ширете Бериша, непосредни очевидац и преживели, «Дрилон је први видео, Седат се приближио, Неџад и ја и сви смо их видели, а Седат је рекао, сви су из Суве Реке». Сведок оштећени Вјоца Бериша, такође непосредни очевидац и преживели, у својој изјави коју је дала хашким истражитељима у Тирани, у периоду од 29. до 31. јула 1999. године, дакле готово непосредно након овог догађаја, описујући да је 26. видела само пет до шест полицајаца, наводи да су у питању локални полицајци и цитирам: «Нисам препознала ниједног од тих Срба, али се сећам да су неки људи у кући помињали њихова имена и сећам се да су сви били локални Срби из Суве Реке»:

Желим да кажем и да за злочин човек треба да буде профилисан, мора да буде на неки начин ипак способан за извршење овог, могу слободно рећи, најтежег кривичног дела. Ви поштовано веће, ипак као

дугогодишње судије и пре свега судије Већа за ратне злочине, имате велико искуство у томе и пред собом сте имали прилике да видите учиниоце многих кривичних дела, па и кривичних дела ратних злочина. Упоредите их са Митровић Радославом, човеком беспрекорно чисте биграфије, каријере, свести и савести. Нажалост, судско веће је одбило предлог да се прибави и погледа професионални досије оптуженог Митровића. Но, присетите се да сте послушали и велики број сведока који о њему говоре са великим уважавањем и са великим поштовањем.

Ја ћу вас подсетити само на неке од многих. Милош Војиновић, «веома стручан, дисциплинован и одговоран», Миливоје Савић, начелник Центра ресора Државне безбедности, «могу да кажем оно што сам чуо о њему, да је веома смирен човек, културан и образован». Јован Вујичић, директор Комуналног предузећа «Хигијена» Призрен, «у питању је прави полицајац, руководилац, сталожен. Иначе, друго оно што бих могао најбоље о некоме да кажем, то бих могао о њему да кажем»: Генерал Обрад Стевановић, «знам да је он један високоморалан, високопрофесионалан и изузетно стручан полицијски официр»: Ненад Стојковић, командир четврте чете 37. одреда, «па, видите, ја о њему имам високо професионално мишљење. Зашто? Ја њега ни за време рата, ни у најтежим ситуацијама, никада нисам видео изгужваног, са раскопчаним дугметом, необријаног, неочешљаног, без чинова или са неким недостатком на опреми. Он је био строго професионалан, значи код њега стварно нико није могао да нађе неки недостатак, недостатак на опреми, на униформи, недостатак у понашању, нити неко недисциплиновано или неодговорно понашање од њета». Закључује, «он је за мене био узор». Коњиковац Стојан «везано не само за чин, команданта 37. одреда ПЈП карактерише војнички професионални однос према себи, према потчињенима, према извршењу задатка. Ради се о професионалном официру Министарства унутрашњих послова, значи, својим понашањем, комуникацијом, радом и остало, увек је био за пример». Илић Срђан, командир врањанске пете чете 37. одреда, «команданта Митровића знам од оног тренутка када сам ступио у јединицу, увек као професионалца, који је стварно са људима знао и да командује и да буде и друг и пријатељ и сарадник, али и да за неке негативности када се десе, да предузме и одговарајуће мере и предлоге за кажњавање и све. Значи, не што је оваква ситуација, где је, значи не ласкам никоме, али на сваком састанку где смо имали, којих је било раније, без обзира о каквим се задацима радило, увек је бирао да сачува људство,

без обзира на националну припадност, да се заштите максимално и жене и деца и старци и сви који буду угњетавани од било којих наоружаних група».

На крају, питам веће – да ли ћете после ових речи, поверовати господину Митровићу, непосредним очевицима, оштећенима и сведоцима којих је укупно било 130 или само једном сведоку, сведоку «А» за кога сви без изузетка кажу да је нестабилна личност, да говори неистине, да је склон употреби, да не кажем, злоупотреби алкохола, што он сам и не негира? А који сведок на главном претресу 06.12.2006. године, на питање тужиоца, «да ли сте икада код истражног судије када сте разговарали са тужиоцем, значи у та бар три Ваша сведочења, да ли сте икада нешто слагали?», каже, «нисам сигуран». Све наведено не оставља дилему у погледу личности сведока «А» и компромитује његов исказ. Једноставно, оцена исказа овог сведока је на Вама, али ако мене питате, вредност његових исказа једнака је нули.

На послестку да закључим, поштовано веће, свака одлука заснована на неистинитим премисама мањкава је и зато погледајмо истину, онакву каква она стварно јесте. Оптужница је очигледно и чињенично и правно неутемељена. Сагласна оцена свих изведених доказа којима су утврђене одлучне чињенице, по мом дубоком уверењу, указује да није утврђена кривична одговорност мог брањеника, првооптуженог Митровића, па се као једина могућа и једина законита одлука, намеће она одлука суда којом ће оптуженог Митровић Радослава ослободити оптужби и сходно томе, укинути притвор, а на коју врсту одлуке пледирам. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала.

Бранилац опт.МИТРОВИЋ РАДОСЛАВА, адв. ГОРАН ПЕТРОНИЈЕВИЋ

АДВ.ГОРАН ПЕТРОНИЈЕВИЋ:

Захваљујем, судија. Поштовано судско веће, уважени колега тужиоче, поштоване колеге, налазимо се на крају једног великог процеса, великом у сваком погледу, огромно чињенично стање и веома тешка квалификација овог кривичног дела овом читавом поступку дају посебан значај. Поред свих процесних мањкавости, мислим да је судско веће посветило пуну пажњу колико је то бар могло, да чињенице које би требало да уђу у основ одлучивања приликом доношења одлуке у овој кривично-правној ствари, утврди колико је могуће.

Ми као одбрана Митровића можемо говорити о томе да је можда судско веће требало усвојити неке наше предлоге који су били дати и на крају поступка, а можда и у току поступка, но, опет бих пошао од једне претпоставке да и само судско веће је увидело мањкавости ове и овакве оптужбе која је стављена на терет нашем брањенику. Наиме, од самог почетка, ми се бранимо од једне апстрактне оптужбе. Када кажем апстрактне оптужбе, без обзира на реченицу која је описана у чињеничном стању диспозитива, почев од захтева за спровођење истраге, па до ове последње измењене оптужнице, а наиме, да је наводно Митровић том приликом 26.-ог, око 12 часова, испред ОУП-а Сува Река, изговорио реченицу «шта чекате, крените, убијајте, товарите, нећу ја то да радим уместо вас». Или пак у другој верзији, «да ли ја то да радим уместо вас». Оно што је карактеристично и зашто кажем да је то апстрактна оптужба, без обзира што је она конкретно изнета? Из једне такве реченице може постојати читава квалификација самог кривичног дела у односу на саоптужене, а посебно и на самог Митровића, да је и у том тренутку када је она написана у диспозитиву захтева за спровођење истраге, постојао један, ама иједан доказ, да не кажем и индиција, да је Митровић то изговорио. Дакле, ради се о чистој измишљотини. Слободан сам и тврдим свесно да се ради о потпуној измишљотини.

Шта је одбрани преостало у току поступка? Да се брани од апстрактне оптужбе. Дакле, никада нико, ни пред полицијом, ни пред Тужилаштвом у оним фамозним 504-ј записницима које је тужилац овде масовно злоупотребљавао, није рекао, нити цитирао, то што је написано у захтеву за спровођење истраге. Да је ваљано преиспитана оптужница, што опет ово веће не може да сноси терет, таква оптужница не би могла ни да опстане. Јер основаност сумње као неопходан степен за постојање и опстанак такве оптужбе у оптужници и њено ступање на правну снагу, није постојао. Ко год је прочитао истражне списе, прво што би се запитао, рекао би, господине тужиоце, па ко је то рекао, где сте нашли ову реченицу, који је то доказ који ову реченицу чини доказом, чињеницом, који сте ставили у диспозитиву? Због чега је то Тужилаштво урадило, не желим са спекулишем, али се ради о свесном искривљавању чињеница. И то није усамљен пример искривљавања чињеница од стране Тужилаштва у овом поступку. Уз сво уважавање присутног господина заменика Специјалног тужиоца, ми смо имали прилику да чујемо у његовој завршној речи неколико ствари које су ме, верујте, у једном тренутку, подстакле да размишљам, да ли смо били на истом претресу и да ли пред собом имамо исте списе.

Квалификација коју је уважени колега тужилац дао, цитирајући исказе сведока Обрадовић Горана и Стојановић Љубише, као људи који су се непосредно налазили уз Митровића, дакле његовог возача и његово обезбеђење и у критичном периоду и у периоду пре и у периоду после, дакле до краја рата и цитирање њихових исказа у смислу потврде да су 26.-ог били испред станице у Сувој Реци. Ја вас молим, прочитајте те исказе и пронађите то што је тужилац рекао. Не знам зашто је ово потребно, али очигледно да у недостатку доказа, се посеже и за оваквим стварима. Оваквих ствари има доста. Но, оптужба је једно, ви имате утврђено чињенично стање које ће судско веће прихватити, на начин на који то буде прихватило, даће ваљане разлоге за сваку од тих чињеница коју буде прихватило. Исто тако и образложење за оне чињенице које Тужилаштво у оптужби апстрактно наводи, зашто их није прихватило. Дакле, од момента када добијамо ту и такву оптужницу, са том фамозном реченицом, монструозном реченицом, која је, чини ми се, требала да има више медијски ефекат него што је требало да има чињеничну потпору саме оптужбе, улогу чињеничне потпоре саме оптужбе, ми смо се усредсредили на то да покушамо да докажемо да Митровић са том и таквом реченицом нема баш ама никакве везе. Дакле, од самог почетка презумпција невиности је наглавачке окренута у овом поступку и ми смо као одбрана били доведени у ситуацију у коју смо били до јуче, да доказујемо невиност и да доказујемо чињеницама, материјалним и формалним доказима, потпуну измишљотину Тужилаштва. Дакле, тужилац ни у једном тренутку није рекао, сведок тај и тај и сведок тај и тај, заповест та и та, наредба та и та, садржина говори о тој реченици, изволите, већ је реченица написана како је написана, а ви се сада ево браните. У тој ситуацији, предложили смо сигурно много доказа. Предложили смо доказе који вероватно у другој ситуацији да је терет доказивања био на Тужилаштво и не би предлагали и не би било потребе за оволико дугим поступком и не би судија било потребе да јуче предлажем оне доказе које смо предложили. Али, са претходним искуством, ми смо то морали да учинимо. Ми смо морали да учинимо након измењене оптужнице и да предложимо саслушање још најмање двадесет сведока, потпуно свесни да се ови људи налазе у притвору и да тај поступак са тих двадесет сведока може да траје још неколико месеци.

А зашто? Зато што сада опет морамо да се бранимо од апстрактних оптужби, јер пошто нема доказа, а није их било ни у једном тренутку, ни пре почетка предкривичног поступка, ни претходног поступка, ни самог

претреса, да је Митровић изговорио ту реченицу. Е, онда можда он и није изговорио ту реченицу, али сада имамо Соломонско решење, он је унапред направио некакав план, па је онда са тим некаквим планом, НН планом, за кога нигде у списима, нити има трага, нити доказа, нити у самој оптужници постоји било чињеница која говори да тај план постоји и шта у себи садржи, упознао наводно неке од окривљених, па је онда се он ту појавио, па је изговорио неку немушту реченицу, ајте крећите, шта чекате, шта не чекате и тако даље, па је онда то био сигнал да се то уради.

Сада имајући у виду да је ни то није довољно и да ту постоји једна потпуно јасна, јасан прекид чињеничног стања у погледу командних могућности оптуженог Митровића и пошто је Тужилаштво било свесно да не може наређивати осталим саоптуженима и да ту чињеницу ничим није доказало, напротив, е онда се увлачи трећа чета, па је онда Митровић у једном пасусу оптужнице, командант здруженог ПЈП одреда 37. и 87., а у другом је руководиоца, командант читаве операције. Е то је чињеница пред којом сам стварно стао и почео да размишљаам да ли смо учествовали у истом поступку.

Ми смо овде саслушали велики број сведока и прибавили много војне и полицијске документације која говори о овој акцији. Ја Вас упућујем да видите и да пажљиво прочитате све то, као и транскрипте свих сведока који су о тој акцији говорили, посебно сведока кога је уважена колегиница Несторовић навела, у оцени чињеничног стања самог поступка и саме оптужнице и нећете ни од кога од њих чути ту реченицу, нити ћете било где наћи Митровић Радослав руководиоца, командант читаве операције. Таква личност и не постоји, таква личност не постоји чак ни на вишем командном нивоу. Ради се о једноставном и простом чињеничном стању, садејству војске и полиције на једној акцији, на почетку тог несрећног рата који је био такав какав је био.

Надаље, уколико је Митровић Радослав командовао само 37. ПЈП одредом, а ми то тврдимо и тврдимо да имате доказа само о томе, ни о чему другом, јер не може неко командовати различитим јединицама, или командује једном или другом, а не у једној ситуацији када то Тужилаштву одговара, командује једном, а можда је он командовао и другом, па ћемо то видети уствари како нам то буде одговарало у једном моменту. Таква квалификација и таква команда не постоји, таква команда не постоји. 87. одред видели смо шта је, 37. одред видели смо шта је. 87. одред као «Б» формација Посебних јединица полиције има своје строго уређене задатке и командно је по структури, ја се надам и надао сам се до добијања ове

последње измењене оптужнице, да је то и Тужилаштво схватило је везано за локални СУП, тј. Секретаријат унутрашњих послова на чијој територији се налази. Нико, ама нико, а поготову не Митровић Радослав не може ниједном припаднику 87. ПЈП одреда издати било какво наређење, нити његовом команданту, нити им је подређен, нити им је надређен, без посредне улоге непосредно њима надређеног, а то је начелник СУП-а, у том тренутку у Призрену јер се налази на његовој територији. Ја стварно не видим шта је ту толико нејасно и зашто мора сада и 87. одред да се уплиће у то. Ако сте већ увели трећу чету као саставни део 37. ПЈП одреда, што је једино неспорно од свих оних неспорних ствари које сте Ви покушали кроз своју завршну реч да дате, господине тужиоче, онда не видим разлога да сада уплићете као резервну варијанту 87. одред, а ја ћу Вам рећи због чега.

Обзиром да нема доказа и да је свима јасно да је један полицајац 37. ПЈП одреда, ниједне од пет наведених чета, па и треће чете која се физички најближе налазила Сувој Реци, која је претходно имала одређене везе са Сувом Реком у погледу смештаја, боравка и тако даље и тако даље, што смо такође потанко утврдили, дакле, ниједан припадник било које чете, па ни треће чете, 26. марта 1999. године, ни у јутарњим часовима, ни у подне, ни поподне, није се налазио у Сувој Реци и није се могао налазити у Сувој Реци. Неко ко се налази у заједничкој акцији где је сваки метар или, да не кажем милиметар територије или обруча који је направљен, покривен да неко извуче два вода и да их тамо негде одведе неколико сати, то би била катастрофа. Сви они који знају шта је војна операција, знају да тако нешто није могуће. Чули сте сведоке који су непосредно учествовали у акцији, да је непрекидан додир био са супротном страном, да се оружана борба водила непрекидно неколико дана, од самог доласка 25.-ог ујутру, па надаље. Напуштање таквог положаја значи само повлачење, а нема ниједног доказа нити било какве индиције, да је тако нечега било.

Дакле, у тој ситуацији када је потпуно јасно да ниједан припадник 37. одреда није могао, нити је могао бити у Сувој Реци у време овог догађаја несрећног, е онда се ставља резерва, можда је неко из 87. одреда, можда је неко из 87. И то је разлог због чега Тужилаштво прави силан напор да би направило конструкцију, конструкцију да је Радослав Митровић командовао фактички и 87., па што је командовао 87., изгледа командовао је и новосадским, па је командовао и локалним ПЈП четама, па је командовао и војним јединицама, па територијалној одбраном, па више не знам са ким или како то тужилац у маниру хашких оптужница каже, српским снагама.

Верујте, никада у терминологији наших закона који регулишу војску, полицију, народну одбрану, нисам чуо термин «српске снаге» и то ми је посебно запарало уши, из чега сам у једном тренутку посумњао да је Тужилаштво писало ову оптужницу, али то је мање важно.

Дакле, ако није нико из треће чете, ако није неко из 37., онда је могуће да је то неко из 87. а ако је неко из 87., да би Митровић Радослав био одговоран, е онда мора постојати нека његова, како тужилац покушава да то стави у контекст, *de jure* или *de facto* одговорност. Опет та два израза не постоје ни у нашем кривичном законодавству, не постоје као облици одговорности, не постоји ни та командна одговорност, односно није постојала у то време и по том закону по којем је оптужница квалификована, па ме чуди да тужилац наводи чак и радње командне одговорности у једном делу, па је стога сасвим јасно због чега и на који начин је Тужилаштво покушало да ове ствари замагли, да би се ишло, ако није ово, онда је ово, ако није неко из овог одреда, онда је из овог одреда, али у сваком случају, неко јесте, али Митровић Радослав је ту главни, он је капа, он је командовао свима, па према томе, он би требао да буде одговоран. Чак је Тужилаштво у више наврата рекло – Митровић је одговоран за ово, па Митровић је одговоран за ово, па Митровић је одговоран за ово и тако даље и тако даље.

Оно што смо јуче чули од уваженог тужиоца у завршној речи, квалификацију кривичног дела и радњи које су описане у диспозитиву, претвара у потпуно објективну одговорност Митровића за све што се догодило тамо. Ако је у питању формирање неког мини заједничког злочиначког подухвата кога такође наше законодавство не познаје, уношење елемената командне одговорности која такође по закону како је квалификована у оптужници није постојала, онда је и ова оптужница морала да буде квалификована неким другим кривичним делом, а не кривичним делом из КЗ, КЗЈ, односно КЗ СРЈ, како је то Тужилаштво у временском важењу правилно квалификовало.

Надаље, читајући оптужницу, а ово није било давно, дакле, пре неки дан је било десет година од тих догађања несрећних којих се сви сећамо, претпостављам, можда су то неки и заборавили, намерно или случајно, у оптужници постоје квалификације одређених чињеница које су битне за постојање и квалификацију и кривичног дела и радњи, кривично-правних радњи овог читавог кривично-правног случаја. У оптужници ћете наћи квалификацију која каже – за време оружаног сукоба између оружаних снага Савезне Републике Југославије и наоружане војне организације ОВК.

Морам признати да до ове оптужнице такву квалификацију ОВК или УЧК нисам никада чуо. Да је наоружана војна формација, то сам наилазио на различите квалификације. Да је, не знам, терористичка организација, и то смо имали у одређеним квалификацијама. Да је у питању побуњеничка, не знам оваква или онаква и то смо имали, али да се ради о наоружаној војној организацији, то сада први пут имамо и то није случајно. На срећу или несрећу неких од нас овде присутних, пре свега господина Ђурђића и мене и нашег учешћа пред једним другим назови судом, упознавши се са квалификацијама и терминологијом у тим оптужницама, биће Вам јасно због чега овакви термини у нашим оптужницама стоје, иако их нигде по материјалном праву, по законима који се односе на материјално право из ове области кривичног закона, у кривично-процесном закону, не можете наћи.

Управо се и сада у поступцима од којих је један управо окончан пред Хашким трибуналом, а и у једном који је у току, изненада појављује силна војна архива, одједном се сада појављује читава војна организација после девет година од тих догађања, сада се одједном појављује да је ОВК била устројена војно хијерархијска војска, војна организација, како то тужилац каже овде и зато се доносе некакви докази. О квалитету тих доказа говориће тај суд пред којим се то горе налази, али је интересантно да се аутоматски та терминологија, тај речник, ти изрази који нису бесмислени изрази, већ представљају квалификаторну околност, одмах и безусловно прихватају у нашим оптужницама.

Надаље, говорећи о сукобу, оружаном сукобу, односно оружаних снага Савезне Републике Југославије и те наоружане војне, како каже тужилац, организације, тај сукоб се квалификује као оружани сукоб, без иједне даље чињенице која објашњава карактер тог оружаног сукоба. И по нашем закону и по међународно правним актима, који регулишу ову материју, јасно је да се овакви догађаји да би се квалификовали као кривична дела из ове области, морају догодити у време рата, ратног стања, ратних сукоба, дакле и међународних и унутрашњих. То није спорно. Шта је спорно? Споран је карактер сукоба између српске полиције, у једном тренутку и делова војске и побуњених делова албанског народа на тој територији. То је спорно, да ли је то оружани сукоб, да ли је у питању грађански рат, да ли је у питању локална побуна, да ли су у питању диверзантске акције или терористичке активности. Тужилаштво ни у једном случају о томе не даје ниједну чињеницу и да ствар буде још гора, говорећи о даљем, тобоже случајном, случајној коинциденцији тог ратног сукоба са

још једним ратним сукобом који се паралелно води у том тренутку, а то је каже «сукоб, истовремено и оружаног сукоба између Савезне Републике Југославије и коалиције НАТО снага». Е сада је ово већ за једну озбиљнију анализу – ратни сукоб између Савезне Републике Југославије и НАТО снага. Уколико је став Тужилаштва да је сукоб између полиције и делова војске са локалним побуњеничким снагама, терористичким снагама истог карактера као и сукоб са НАТО снагама, онда сте то требали написати и објаснити. Дакле, сада долазимо до објашњења зашто тужилац се није упуштао у подробнију квалификацију речи «ратни сукоб» на релацији, како он каже, «српске снаге» и организована војна формација ОВК. Управо због тога, да се та разлика не би видела, а разлика је драстична.

Подсетићу вас, 24. марта 1999. године, НАТО алијанса је противно свим међународним правима и правилима, без одобрења Савета безбедности и Уједињених нација, напала Савезну Републику Југославију. Повеља Уједињених нација познаје само три врсте рата. Чак један од њих је под великим теоретским знаком питања, а то је ослободилачки ратови колонијалних земаља. Преостале две врсте рата су рат који се поведе против одређене земље или групе земаља од стране опет друге групе земаља или једне земље, уз изричито одобрење Савета безбедности и ослободилачки рат, односно одбрамени рат који води она земља која је нападнута. Дакле, то су једине две врсте међународних ратних сукоба који су легални. Не постоји трећи, овај је трећи под знаком питања, јер га неки сматрају ослободилачком борбом, па се не може сматрати међународним ратом, да не улазимо толико у теоретисање. Дакле, ако се ради о војној агресији НАТО пакта на Савезну Републику Југославију, не видим зашто Тужилаштво није имало куражи да то у оптужници напише, јер не постоји јаснија одредница од Повеље Уједињених нација која ту материју регулише, а ја управо упућујем тужиоца на главу II Повеље.

Надаље, када се ради о квалификацији оружаног сукоба, условно, хајде да га назовемо, унутрашњег оружаног сукоба, постоје до сада много написаних и обрађених тема кривично-правних теоретичара из области и кривичног права и међународног кривичног права као дела јавног права које ову материју регулишу. Бићу слободан да Вам прочитам кратак цитат из ове књиге за коју сам мислио да је више нећемо употребљавати, али нажалост имајући у виду ова сва времена која су иза нас, изгледа ћемо још то чинити, а то је коментар Кривичног закона Савезне Републике Југославије од уважених професора Николе Срзентића и Љубише Лазаревића, судије Врховног суда и професора Правног факултета из 1995.

године, која каже овако, говори се о правилима која се односе на квалификацију одређеног сукоба, да ли ће бити у питању ратни сукоб, оружани сукоб, међународни сукоб или унутрашњи сукоб, па се каже: «Наведена правила о примени правила међународног ратног права на унутрашње сукобе односе се само на такве оружане сукобе који се по свом обиму и карактеру могу уподобити са ратом, а не односе се на случајеве унутрашњих немира, изолованих побуна, диверзантских акција и других спорадичних аката. Такви акти предсатвљају повреду националог права» и надаље није битно. Дакле, овакво стављање у исти кош ове две врсте сукоба од стране Тужилаштва, је опет по мени свесно, да се не би дошло до ситуације да се објашњава квалификација оваква каква јесте.

Ако је сукоб између полиције и наоружане војне формације или војне организације, како каже тужилац, а ја ћу употребити – ОВК, скраћеницу којом су они сами себе назвали, ако је потребно да се квалификује такав сукоб, да он буде у оквиру ратног сукоба проглашеног ратног стања, онда се то мора рећи, јер ћемо онда доћи до једне друге чињенице коју Тужилаштво такође избегава да каже, а наиме, да су у том тренутку војска и полиција водиле паралелни рат против НАТО снага на небу и ОВК на земљи, локалних побуњеничких снага на једном делу територије и агресивне војне формације која је без дозволе Савета безбедности извршила атак на Савезну Републику Југославију. Дакле, ако се квалификација ратног сукоба на том унутрашњем плану ставља у контекст овог међународног сукоба, онда је то такође требало квалификовати, на тај начин.

Стога сматрам да је сама квалификација кривичног дела, како је то Тужилаштво учинило, у овом случају неодржива.

Надаље, врло кратко ћу, судија, скренути пажњу, имајући у виду да је колегиница Несторовић доста опширно извршила анализу чињеничног стања и мислим да је обухватила велики део, поштујући одредбе ЗКП-а да се у том делу не понављамо, ја ћу скренути пажњу само на неколико ствари. Када имате у виду исказ сведока «А», ја нећу говорити његово име, пошто видим овде да се ти заштићени сведоци изговарају, дакле, када је у питању сведок «А» и његов исказ, по мом ставу, тај исказ, како год да га прихватите или не прихватите, он нама одговара, одговара чињенично. Одговара нам утолико, што имамо материјални доказ, а то су фотографије из болнице у јутарњим часовима како је тога дана Митровић Радослав, командант 37. ПЈП одреда, овде оптужени, изгледао, несумњиво и тачно. Опис који сведок «А» даје у више наврата, а који апсолутно, чак и да

немате фотографију, не одговара изгледу овде оптуженог Митровића. А сада када погледате фотографију, тек онда ћете видети да тај опис који он даје, апсолутно је различит. Посебну тежину даје презентирање фотографије које је учињено овде и његова констатација, «он тако тог дана није изгледао». Да ли се тог дана неко налазио пред станицом полиције, да ли је неки старешина или неко ко је, ко се можда учинио старешином присутнима, дошао, прошао, нешто рекао, то је нешто што ми не можемо, нити да тврдимо да јесте, нити да тврдимо да није. Оно што ми можемо да тврдимо апсолутно и што смо, нажалост, ми морали да доказујемо овде, а то је, да се Митровић тога дана у 12 часова није налазио у Сувој Реци и не само у 12 часова, него и три сата пре и два сата пре и два сата после.

Саслушали смо много сведока, чули сте из ове анализе, њихове исказе, ниједан од њих Митровића не ставља у овај контекст. Да би се потврдило евентуално његово присуство, неопходно је да постоје одређени докази о његовом присуству, материјални или формални. Ви их у овом поступку немате. Чак и сведок «А», па и сам оптужени Јовановић, који у једном делу говори о неком лицу које је дошло, па он каже, то је Митровић, па онда каже после да је побркао тај и ја верујем да јесте, јер то су догађања која је тешко сместити у дан и у сат, ако нису оивичена неким важним догађајима. Ми 26.-ог за ове сведоке имамо важан догађај који су сведочили, а то је бомбардовање касарне, односно маркирну тачку која говори о тачности и истинитости њихових исказа. Дакле, једном је дошао у комбинезону, у плавом ландроверу, други пут је био, не знам, у белој «Ниви», трећи пут је то било са возачем, четврти пут без возача и тако даље. Апсолутно немате ниједан једини прецизан формални и материјални доказ да се Митровић ту налазио, насупрот, имате 26 формалних а и материјалних трагова да се налазио на другом месту.

Констатација тужиоца у завршној речи на коју се морам осврнути, а коју је уважена колегиница поменула, да је уобичајени лет хеликоптером на дистанци Призрен-Београд два часа. Ја бих јако волео да видим која је то врста експерта, стручњака, експертизе Тужилаштву дала за право за оваквом тврдњом. Бићу слободан да кажем оно што знам, а то је да су просечне брзине летилица хеликоптера које има наша војска и полиција, а то су М-21 и М-24, између, значи крстарећа, између 300 и 340 километара на сат. Према томе, за два сата колико тужилац тврди, па он би био у Загребу. На фототрафијама, судија, на фотографији број 6, имате јасно изражене сунчеве зраке и угао под којим они падају. То се голим оком може видети. Не морамо ми овде све мерити експертским наукама, природним

наукама. Мало ћемо употребити логику, ми смо правници школовани да употребљавамо логику, јер све што природне науке дају, то мора проћи логички суд који ви имате као веће. Погледајте фотографију, видећете зраке Сунца који јасно под мало већим, а не оштрим углом, падају у собу, болничку собу која се налази на спрату. Дакле, ради се о јутарњим часовима, о преподневним часовима која се, који се временски период отприлике уклапа са оним што сведоци говоре. Не можемо никако очекивати ни од кога од њих да сада каже, у 9,05 је дошао Митровић, у 9,40 је изашао, у 10,32 сам ја и тако даље и тако даље. То се не може очекивати. Они су, сходно свом сећању и редоследу неких радњи које су обављали тог дана, покушали да отприлике лоцирају то време и нико ту није много промашио. Видећете да ту нема неких великих контрадикторности, ту нема никаквих контрадикторности, има мањих одступања, што је сасвим нормално.

Да се Митровић налазио у Призрену, то сама логика налаже. Ако му је погинуо помоћник за позадину, пардон, ако је погинуо војник и повређен, тешко помоћник за позадину, па он мора бити тамо, он мора отићи на лице места, па он је због тог чина који се догодио, погибије тог једног војника, односно овог још једног, односно полицајца и једног локалног полицајца и рањавање његовог помоћника, могао да оде на суд, могао је да добије дугогодишњу казну затвора ако је извршио одређени пропуст. Па не мислите ли да је та ситуација захтевала његово присуство и на увиђају и да се испита зашто су они остали ту, зашто нису услишили команду, зашто нису напустили место на коме су се, са ког је јединица дислоцирана и тако даље и тако даље. Дакле, чињенично по ставу одбране је апсолутно несумњиво да се Митровић 26.-ог није налазио у Сувој Реци, није пролазио кроз Суву Реку, нити је имао било какве потребе за тим, посебно имајући у виду све активности које су се догађале у Призрену, разлоге тих активности и исказе свих сведока који су се налазили.

Ми смо, судија, овде утрошили огромно време, покушавајући опет да докажемо једну тврдњу која нам је апстрактно стављена на терет. Да ли је Митровић као командант одреда, морао да буде на првој линији фронта, да ли је морао да буде са својим полицајцима, војницима или је могао са командног места удаљеног десетак километара да руководи и на који начин, операцијом. Ви сте јасно чули његову одбрану у том правцу, чули сте овде и компетентне људе који се баве тим послом, полицијске и војне офицере, високе офицере који су нам то потпуно разјаснили да се зна шта је командно место, да су командири чета самостални на терену, да они

добијају своје задатке, да у оквиру тих задатака поступају, да Митровић има радиовезу и то радиовезу са војском и радиовезу са полицијом. Опет се позивам на фотографију број 6, погледајте, опет погледајте и проверите његову одбрану. Две су мотороле и то је оно како је он тог дана изгледао. Толико карактеристично, да било ко да га је видео, морао би прво да помене, имао је две мотороле. Погледајте на тој фотографији, пардон, колике су те антене на моторолама, колико су оне упадљиве, да ли је могуће да неко ко га је тога дана видео, није видео тако њега обученог? Ко га другачије описује, није га видео тог дана, нема другог закључка.

Шифра «Чегар 1» и уопште шифра «Чегар» чули смо и видели смо у шифрарнику да се односи на све командне структуре читавог 37. ПЈП одреда и не само, нажалост, 37., него и 87., па је онда Митровић «Чегар 1», то није спорно, али је зато командант 87. ПЈП одреда «Чегар 101», па паралелно како су означене командне структуре 37. одреда, шифром је означен и 87. И сада ми тражимо од једног обичног полицајца, чак ни руководиоца, ни најнижег руководиоца, него обичног полицајца, да он каже да ли је то «Чегар 1» или евентуално «Чегар 101». Они су за њих «Чегрови» и ми овде имамо код сведока, посебно код сведока «А», апсолутно неразумевање и несхватање читаве организационе структуре, «А» и «Б» формације одреда 37. и 87. Они знају да су они «Чегрови» и тачка, они су за њих «Чегрови», тако је и за становништво.

Дакле, Митровић има везу и са војском и са својим одредом и ту везу има из Призрена, а има и са командног места. И не заборавите, ради се о 26.-ом. Ми смо овде у току поступка и ја немам ништа против тога што је то веће чинило, да би отклонили и ту сумњу, полазили од претпоставке да су порушени репетитори, да су релеји порушени, па шта онда, па командна веза, па мобилни репетитор, па пренос, па посредник и тако даље, па смо све оне врсте везе овде, чак смо имали и оног једног који је, чини ми се, експерт за то, па нам је неке ствари и појаснио. Али, молим Вас, то је 26-ти, то је тек други дан рата, а већина репетитора је тада била у функцији. Тек након бомбардовања поште у Приштини, дошло је до озбиљнијег прекида везе на теренима, на читавој територији Косова, то сви знају. Тек тада, а подсетићу Вас, то је било у априлу. Дакле, не замерам, кажем, већу што се оволико бавило тиме, јер смо отклонили и ту, и ту околност, и ту сумњу, шта ако је можда неки репетитор био порушен или није био у функцији, а ми не знамо. Молим Вас, до 26.-ог до 14 часова, може се видети који су тачно репетитори, предајници били порушени или гађани или оштећени. И не заборавите, било је оних репетитора који су гађани по десет пута, али су

били у функцији или оспособљавани или нису били оштећени. Дакле, питање везе апсолутно се не поставља.

Оно што ме изненадило, такође, и у завршној речи и у оптужници, помињање некаквих пљачки које је наводно трећа чета чинила. Ја сада покушавам да у оптужници нађем то чињенично стање, а чуо сам у завршној речи, па да нађем и у некој квалификацији овде, али то нажалост нисам могао. Видим помињање о расељавању и тако даље и тако даље, о некаквом прогону. Подсећам Вас да је пред Хашким трибуналом у пресуди која је недавно донета, чињеница прогона и расељавања са овог терена, избачена из оптужнице и квалификована као узрок сасвим друга ствар, а то су сукоби на терену. Ако сте пажљиво слушали, узмите пресуду, прочитајте, мислим на тужиоца, веће ће то сигурно учинити. Не мислим да би је требало узимати у обзир, него рецимо једну од чињеница, ево можете проверити, да чак ни то не стоји. Све у свему, Тужилаштво Митровићу ставља на терет све што би могло да се догоди на том терену. Нажалост, ни жртве, ни починиоци злочина, немају ни боју ни расу, ни веру и то универзално правило би требало да се операционализује и кроз све поступке, и пред овим судом, па и пред другим судовима, и на Косову и у Хагу и у Босни, било где. И сви смо за то, нема ниједног човека који мисли супротно, па макар и неко његов најближи био под ударом.

Овде се догодио један веома тежак злочин, толико тежак да је о њему тешко говорити. Али Вас молим да као судско веће, не потпаднете под једну веома озбиљну, квалификуваћу је, политичку превару која се надвија готово над свим поступцима који се воде из области ратних злочина, пред свим судовима, а то је да се чињенично стање поводом овог догађаја, подреди главном политичком циљу. Главни политички циљ је овде увезивање овог несрећног догађаја који се очигледно догодио, са врхом Државе и ту постоји само могућност једне споне, а то је Митровић Радослав, у то време потпуковник, командант 37. ПЈП одреда. Бојим се да они који то чине, таквом манипулацијом, мртвим главама, цивилима, замагљују чињенично стање и смањују могућност да се конкретно утврди ко је тачно страдао, на који начин је страдао и ко је то учинио. То је, чини ми се, много мање важно, онима који то чине на тај начин, вршећи притиске на све стране, па и на судско веће, одговорно тврдим да уколико се не покаже да то има везе са врхом Државе и са тим фамозним заједничким злочиначким подухватом, онда се у поступку није успело. Само ово судско веће у мало измењеном саставу, имало је сличних искустава у једном другом предмету, да се не враћамо на то.

Дакле, молим Вас да у потпуности сагледате чињенично стање онакво какво јесте, да у оквиру одлуке коју будете доносили, то чињенично стање буде тачно, да то чињенично стање ни жалбе, било одбране, било тужиоца се не понови. Тек чињенично стање које одговара истини, без манипулације мртвим главама, је дуг који се враћа жртвама, не на други начин. Нажалост, сведоци смо на овим просторима да погинули, мртви људи, страдали људи, несрећа у свим овим догађањима, служе као роба за поткосуивање. То ми не смемо дозволити, ни због нашег народа, а ни због овог поступка, интегритета овог суда или Државе.

Каже тужилац, коме треба овај рат? Једно од круцијалних питања, ако уваженом тужиоцу то данас није јасно, онда стварно ја не бих могао да о томе елаборирам, ако се данас после свега овога не види, који су узроци настанка тог несрећног сукоба, у коме је било жртава на свим странама и злочина од свих страна, јер нема грађанског рата ни сукоба, од изованих инцидентата, па до највиших размера, да нема злочина. Сам рат је злочин највећи који постоји, сам сукоб у коме се људи убијају је злочин. Па, хоћемо онда све то стрпати Митровићу на врат? Хоћемо ли му стрпати што је 14. априла 1999. године у 13,30 часова, на потезу Меје Маданај, 82 албанских цивила убијено НАТО бомбама, спаљено, спржено, а преко 60 повређено? Да ли ћемо му ставити на терет што је тог истог дана педесет минута касније код Бешадинског моста 64 цивила погинуло од истих тих НАТО бомби, а преко 70 повређено? Да ли је за то крив Митровић Радослав? Хоћемо ли и то да му ставимо на терет?

Дакле, питање ко је хтео рат и који су узроци рата, су много изван нас, изван овог простора, рекао бих. Ратом се на овом простору много манипулисало. Жртве те манипулације ратом су сви који су живели на простору бивше Југославије. Уколико желимо да судским пресудама доведемо да жртве имају сатисфакцију, а да починиоци одговарају, онда се морамо окренути истини, а не политичким манипулацијама.

Апелујем на судско веће да овај аспект приликом одлучивања о чињеничном стању има у виду.

Предлажем једину могућу одлуку судског већа, који је моја уважена колегиница дала у својој завршној речи, а то је да се у смислу одредби чл.355. став 3 Митровић Радослав у потпуности ослобиди од оптужбе, јер нема ниједног јединог доказа, ниједног јединог доказа да је извршио било коју радњу која би се могла довести у везу са овим догађајем који је предмет овог кривично-правног случаја и да се притвор укине. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала.

Бранилац опт. Репановић Радојка, адв.Игор Исаиловић

АДВ.ИГОР ИСАИЛОВИЋ:

Поштовано веће, тужиоче, остали учесници у поступку добро је да коначно завршавамо овај дуг и предуг притворски предмет. Добро је такође да је мој брањеник после три ипо године проведних у четири зида, остао при чистој свести и здравом разуму и поред чињенице да ни мени као браниоцу од првог дана није било јасно који су то докази стварали и основану сумњу да се против мог клијента води овај поступак за злочин који се несумњиво десио у Сувој Реци пре десет година. Није добро и као грађанин бићу огорчен што у доказном поступку нисмо открили шта се стварно десило те црне суботе и ко су прави починиоци овог гнусног догађаја. Не могу бити ни задовољан нивоом свести сведока, јер о овом немилком догађају нису рекли све што знају. Ја сам убеђен да су сведоци знали много више о овом догађају и да су много прећутали и да је то основни разлог што прави кривци данас нису овде.

Од сведока смо сазнали свашта, сазнали смо шта се тих дана препричавало међу становништвом, да ли је била височија црква од звоника, како је ко носио униформу, како је имао оружје, на каквом је ко гласу био у варошици, како је ко изгледао, ко је имао бркове, ко кратку косу, ко је водио станичне евиденције, ко је био у патроли, а ко у Ћиновцима. Сазнали смо тачан распоред објеката у Сувој Реци и све остале податке, али сигурно нисмо утврдили одлучне чињенице на основу којих би суд могао да донесе закониту пресуду којом опт.Радојка Репановића може осудити за овај злочин који му се ставља на терет. Чињеница је најпре да смо у току поступка утврђивали чињенице које и нису у оквирима оптужнице а имајући у виду чињеницу да је оптужница измењена после окончања доказног поступка следи да у наводе оптужнице од самог старта поступка није веровао ни сам тужилац. Уколико се и занемари да измењена оптужница не садржи све елементе које би оптужница требала да садржи, сходно одредби члана 266 Законика о кривичном поступку, јер не садржи опис дела из ког произилазе законска обележја кривичног дела, време и место извршења кривичног дела, предмет на коме је и средству које је извршено кривично дело, као и остале околности потребне да се кривично дело што тачније одреди, јер уопште није описано ни време, ни место, ни начин како је наводно Репановић издао незакониту наредбу, онда се никако

не може занемарити да је оптужница паушална, управо због чињенице да ни један од безброј изведених доказа не ствара ни основ сумње да је оптужени Репановић извршио злочин који му се ставља на терет.

Измењеном оптужницом се наике оптуженом Репановић Радојку ставља на терет да је заједно са првооптуженим Митровићем, оптуженима наредио да се у току акције чишћења терена на потезу од Рештана према Ораховцу изврши напад на цивилно становништво у делу града поред Рештанског пута у Беришанском насељу и да се према цивилном становништву у том делу града врше убиства, уништавање у великим размерама имовине, које није оправдано војним потребама, те да се након тога изврши расељавање албанског цивилног становништва. Дакле, сасвим је јасно да осим паушалне тврдње у овом делу оптужнице недостаје место, време и начин када је Репановић издао незакониту наредбу. У наставку оптужнице наводи се да је првооптужени претходно испланирао и наредио да припадници треће чете 37.одреда ПЈП дана 26.03.1999.године око 12 сати дођу камионима до полицијске станице у Сувој Реци и да се одатле крећу пешке, са леве и десне стране Рештанског пута развијени у стрелце, да врше претрес и паљење албанских кућа, да пуцају на цивиле албанске националности и лишавају живота, а оптужени Репановић да одреди групу полицајаца из ОУП-а Сува Река да учествују у овој операцији чишћења терена и убијању цивила албанске националности.

У оптужници као што свако може да примети, па и публика недостају елементарни подаци које свака оптужница мора да садржи и то како је, где је, када је првооптужени наредио Репановићу да одреди групу полицајаца, дакле, тврдња на којој се базира оптужница против Репановића уопште није описана, а није описана намерно и то због тога што нисмо извели ни један доказ који би могао да потврди наводе тужилаштва. Даље тужилац разрађује оптужницу на поменутој, паушалној, необразложеној, недоказаној тврдњи па наводи да је затим на лицу места испред полицијске станице у Сувој Реци Митровић наредио Јовановићу и припадницима ОУП-а Сува Река који се налазе испред полицијске станице и били одређени од стране Репановића у групу која ће учествовати у нападу и убијању албанских цивила, да се укључе у напад говорећи окривљеном Јовановић Ненаду «крећите, шта чекате, јер ја то треба да радим уместо вас». У овом делу оптужнице као што можемо да приметимо се наике описује место где је Митровић наредио Јовановићу али се не наводи да је том сусрету присуствовао и Репановић а не наводи се намерно јер Репановић није био присутан том приликом.

Са паушалним тврдњама се наставља кад се у оптужници наводи да је оптужени Репановић наредио припадницима ОУП-а речима «идите убијајте, товарите, возите» ни у овом делу оптужнице се поново не наводи оно што оптужница мора да садржи, време, место и начин извршења дела, али се не може ни закључити ни коме је то Репановић наредио, а понављам то се не наводи управо због тога што доказа за ове тврдње нема. Најзад у истом маниру наводи се да је Репановић одредио групу људи, припадника ОУП-а Сува Река који је издао наредбу да заједно са припадницима цивилне заштите лешеве убијених утоваре у камион и одвезу са лица места, ни у овом делу оптужнице, као што сви можемо да приметимо нема конститутивних елемената оптужнице, то јест није наведено ни време, ни место ни начин, али ни ко су припадници те друге групе.

Дакле, имајући у виду одбрану оптуженог Радојка Репановића, који је у целини оспорио наводе оптужнице, па и наводе да се тог дана уопште сусрео или путем везе чуо са оптуженим Митровићем и Јовановићем, одлучне чињенице које су требале да буду утврђене у доказном поступку а на основу којих би суд требало да заснује закониту одлуку јесу - да ли се оптужени Репановић тога дана уопште сусрео са оптуженим Митровићем и Јовановићем, два - уколико се сусрео да ли је Митровић стварно издао цитирану наредбу Репановићу, три - да ли је оптужени Репановић одабрао групу сачињену од десетак припадника ОУП-а како се то оптужницом наводи, четири - да ли је Репановић издао било какву незакониту наредбу, а посебно наредбу да се врши ратни злочин против цивилног становништва и то речима «идите, убијајте, товарите и возите», пет – да ли је Репановић било коме издао наредбу да се изврши расељавање албанског цивилног становништва.

Ни једним доказним средством није утврђено да су се Митровић и Јовановић тога дана уопште сусрели са Репановићем, а камоли да се десило оно што се наводи у оптужници, шта више, на несумњив начин је утврђено да се Митровић и Јовановић тога дана, тачније тог немилог догађаја уопште и нису сусрели са Репановићем. На ову околност су саслушани оптужени Митровић који је оспорио да је тог дана уопште био у Сувој Реци.

Оптужени Јовановић који је на моје питање цитирам «кад се десио поменути инцидент са лицем које сте именовали као Митровић, да ли је ту био и командир Репановић у непосредној близини», одговорио је цитирам «у том тренутку ја Репановића нигде нисам видео, где је био не знам», на

главном претресу је такође рекао цитирам «од 11 часова до увече нисам га видео». Оптужени Мирослав Петковић у својим исказима ни у једном тренутку није поменуо да је видео Репановића, у свом исказу од 04.11.2008., децидирано наводи «мене је Тановић повукао за руку и рекао акција је у току, крећемо, прешли смо пут, преко пута већ се концентрисале снаге мени непознатих јединица, значи правили су обруч, потковицу, кренуло се у чишћење, прикључио сам се Тановићу, кренули смо преко, значи да нисам био у могућности да чујем, нити сам чуо било какву наредбу, нити од Радојка, нити сам било кога могло да види у моменту».

Оптужени Чукарић је на саслушању 04.11.2008.године, децидирано изјавио «ја могу одговорно да кажем пред овим већем и пред овим судом да мени господин Репановић никад се није обратио тако нешто». Оптужени Чукарић је приликом последњег изношења своје одбране, изнео тврдњу за коју се јасно може извести закључак да Репановић нити је имао мотив, нити је на било који начин учествовао у извршењу дела које му се ставља на терет. Сведок «А» у свом исказу није навео да је испред полицијске станице како се наводи у оптужници био присутан командир полицијске станице Радојко Репановић, те је навео да је први пут Репановића видео када је дошао, цитирам по завршетку исред Занатског центра кад се све то завршило и то онако на пет минута и отишао је. Чак ни сведок Велибор Вељковић у својим исказима није потврдио да су се тог дана сусрели Митровић и Јовановић са Репановићем, шта више у исказу од 04.11.2008.године, овај сведок тврди да тог дана није видео припаднике ПЈП и чак тврди и следеће цитирам «не, поготову кад се узме за овог Митровић Радослава, поготово не за њега».

Дакле, несумњиво се намеће закључак да нису тачни наводи из оптужнице уколико то тужилаштво и тврди, јер оптужница јесте апсолутно непрецизна, и у погледу тога да су се Репановић и Митровић тога дана уопште сусрели. Па даље следи да Репановић од Митровића није могао да прими било какву наредбу а поготово не наредбу наведену у оптужници па самим тим није могао ни да проследи такву наредбу било коме другом. Сада би требало да се постави питање, па како данас судите оптуженом Репановићу ако ни једним доказним средством није створен ни основ сумње за тврдњу из оптужнице. Од првог дана од дана када је мој клијент лишен слободе, па до данас моје мишљење о овом поступку остало је непромењено, а мишљења сам да је извршен страشان злочин у име српског народа и тога и таквих ме је стид. Те што се тога тиче сматрам да смо сви оштећени извршењем овог злочина.

Међутим, не сматрам да је то разлог да тужилаштво иначе специјализовано за откривање и гоњење учиниоца ратних злочина покрене и води поступак против било кога, у конкретном случају против оптуженог Репановића, на бази индиција и евидентно лажног исказа једног од иначе 120 сведока који су сведочили у овом поступку. Искрено сматрам да је то много веће зло, то јест користи и нема, јер угрожена је правна сигурност и идеал прокламован у првој реченици Законика у кривичном поступку, да нико невин не буде осуђен. Ево и због чега то тврдим, тужилаштво је заједно са истражним судијом вредно спроводило истражне радње против НН починиоца, а касније и истрагу против оптуженог, у том поступку изведени су бројни докази, саслушани бројни сведоци, њих око 120 и утврђено је одређено чињенично стање, које је створило можда основе сумње за две или више верзија овог немилостивог догађаја. Мени се лично намећу две верзије догађаја од којих по мени није доказана ни једна, али једна свакако искључује другу.

По првој верзији догађаја одређена група припадника ПЈП, такозваних Чегрова који су се развили у стрелце и кренули су ка Рештанском путу а за њима су кренули припадници ОУП Сува Река, о овој верзији догађаја говорили су оптужени Јованови, оптужени Петковић, сведок «А» и ја не бих даље о томе. По другој верзији догађаја припаднике ОУП-а Сува Река је тог дана на Рештански пут одабрао и упутио командир Репановић, или у дворишту полицијске станице или у самој полицијској станици. О овој верзији догађаја говорио је само и искључиво само сведок за које постоје основи сумње да је извршио кривично дело давање лажног исказа, Велибор Вељковић.

Понављам, убеђен сам да наредба за извршење овог злочина није било, али и ако је било ко сумњао и сад сумња да је и било наредбе, онда је требало да се испита једна од две могуће верзије догађаја, а никако обе, јер једна искључује другу. И шта се даље десило, тужилац је оптужницу направио својерсну мешавину, тако што је без и једног доказа спојио две верзије као једну, а и сам зна да није у праву, јер се из измењене оптужнице може јасно извести закључак да су и ове тврдње описане, апсолутно паушалне. Схватите ово како хоћете, али вас молим да се бар на трен поставите у позицији окривљеног Репановића, те да се на трен суочите са процесном ситуацијом и доказима који се њему стављају на терет. Замислите да се сад појави сведок који би указао на вас, или било кога другог да сте тог дана били у Сувој Реци и да сте тог дана наредили

извршење злочина, да ли би и његов исказ прихватили као релевантан и поред чињенице да нико од 120 сведока то није потврдио.

Да ли исказ Вељковића треба прихватити само и само због тога што је Репановић био командир па је као што смо овде чули требало да зна шта се дешава и морало је да је он крив за то што се десило. Јер на бази ових доказа суд треба да одлучује о најважнијем људском праву. Дакле, није доказано да је Репановић икада издао наредбу, било коју наредбу која је супротна позитивним прописима. У доказном поступку саслушали смо готово све припаднике ОУП-а Сува Река, и готово од свих сведока смо чули једно те исто, да Радојко Репановић никада, али никада није издао било које незаконито наређење.

Ову тврдњу и наводе да је оптужени Репановић издао наредбу речима «идите, убијајте, товарите и возите», не наводи чак ни сведок Вељковић управо онај за кога постоје основи сумње да је извршио кривично дело давање лажног исказа. Ако се случајно питате, мада сумњам да се било ко у овој судници пита, да ли је исправна моја правна квалификација, због чега тврдим да је овај сведок извршио наведено кривично дело, сматрам да такве сумње неће више постојати уколико се имају у виду следеће чињенице. Овај сведок је саслушан шест пута, само на питање да ли је постојала наредба и ако јесте ко је издао наредбу да се изврши ратни злочин, сведок је одговарао 27.02.2003.године, пред органима управе, МУП-ом је рекао «познато ми је да је непосредно пред почетак бомбардовања постојала наредба да се иде од куће до куће и да се убијају Албанци у Сувој Реци, али не знам ко је издао такву наредбу», 05.03.2004., годину дана после, ваљда се боље и сетио, пред истражним судијом и истражним радњама изговорио «видите, тај дан кад је било убијање, значи Репановић је рекао идите тамо и уварајте и убијајте, сигурно је рекао идите од куће до куће и убијајте, вероватно нешто у том смислу», на даља питања истражног судије, да ли је пред њим издато наређење, то јест да ли је то сведок непосредно чуо, сведок одговара «ја то нисам чуо кад је он рекао», на питање истражног судије да ли је од некога конкретно чуо да је било ко рекао идите и убијајте те и те, сведок одговара «од старешина, не ја, од старешина нисам чуо», а је ли чуо од било ког другог сведок одговара са не, наравно. 22.09.2005., пред тужиоцем изговорио је «тада сам зачуо и јасну наредбу командира полицијске станице Радојка Репановића, за коју не знам од речи до речи како је гласила, али из које јасно произилази да треба да се иде на Рештански пут и убијање Албанских цивила, тада је и рекао односно издао наредбу да се лешеви убијених

цивила утоваре на камион, склоне са лица места, Репановић Радојко није прецизно одредио ко ће да иде да убија, а ко ће од нас да иде да купи лешеве», 18.01.2006.године пред истражитељем Хашког трибунала изјављује да је наредба издата у малој собици ОУП-а Сува Река и то «Репановић је рекао људима у канцеларији да треба да иду од куће до куће и да убијају Албанске цивиле, није рекао зашто ово треба да се ради, није споменуо никакве одређене појединце, само је рекао да сви морају бити убијени, Репановић ми је наредио да и ја кренем с њима и да убијам, али сам ја одбио», 27.03.2006.године пред истражним судијом у истражном поступку изјавио је да је наредба издата у дворишту полицијске станице, значи не сад у собици, него у дворишту, «после тога сам ја не могу баш тачно да се сетим али цитирам како је и шта је било, видео сам лично, значи чуо сам од командира полицијске станице да се крене у убијање тих Албанских цивила на Рештанском путу», али се наредбе конкретно није сетио, на констатацију и питање истражног судије, «немојте у том смислу, шта је вама командир рекао, пошто ово очигледно пре тога нисте чули, јер нисте били ту, ви излазите и шта вам командир каже», сведок одговара «не могу тачно да се сетим, али кажем вам у смислу тога да кренем са њима да убијам, мислим у том смислу, не могу тачно да цитирам», онда ја питам да ли је командир поменуо реч убијање, сведок одговара «не могу да се сетим тога, да лажем не могу», као да то до тада никад није изговорио. 08.11.2006.године исказ дат на главном претресу изјављује да је срео Репановића испред улаза у полицијску станицу, значи не као што је пре рекао у дворишту, па у малој собици, већ на улазу у полицијску станицу, и каже, «и он мене тера да се ја придружим тој групи која видим негде је кренула».

На предочавање председника већа 09.11.2006.године и питање да ли је чуо да је Репановић њему наредио иди убијај и ти са њима, сведок изјављује «ја не кажем, ја нисам чуо да каже иди убијај, него само у смислу тога иди са групом коју сам вам рекао». На даље инсистирање председника већа да ли је чуо да је Репановић наредио да се иде то да се убија и да се скупљају лешеве у том делу града, сведок одговара «то не могу да се сетим». 04.11.2008.године, на моје децидирано питање «е сад, да ли можете да кажете, оптужницом се Радојку Репановићу ставља на терет да је изговорио реченицу идите, убијајте, товарите и возите, јесте ли ви то чули», сведок одговара «ја то нисам чуо».

Колико је био убедљив исказ овог сведока најбоље илуструје и констатација истражног судије а која гласи «јесте господине Вељковићу, то

је било пре седам година, а ви сте дали три исказа која ми имамо овде, који се апсолутно разликују, побогу, схватите то, да сте дали један исказ или три иста, не би било проблема, о томе се ради» и председник већа је такође изнео сличну констатацију «толико је различитих изјава било да ја стварно не могу више да похватам, добро, морам да вам кажем, молим вас, говорите, само говорите оно што знате, и што видите, али ви не смете ништа прећутати, тако, јер о врло озбиљним стварима сведочите, па шта је тачно, оно што сте сада изјавили или оно што сте раније изјавили 22.09.2005., шта је тачно господине Вељковићу». Колико је суд био уверен у истинитост онога о чему је поменути сведок сведочио најбоље илуструје и поновљено упозорење председника већа у завршној фази испитивања које гласи «опет вас упозоравам, оптужени могу да се бране на начин како они сматрају да је то најповољније за њих, значи не морају да нам одговарају на питања, не морају ништа да кажу, могу и да лажу, али ви, ви сте дужни да дате исказ, истинит исказ, да вас не враћам на ово упозорење од јуче, доста је различито говорио, зато и предочавам да видим шта је истина, разумете, зато и питам, зато сам и рекла, једна је истина, морате да се определите шта видите, шта знате, разумете, не можете да закључујете, него видим да пуца или не видим да пуца».

Члан већа судија Веско Крстајић је такође приметио да се искази сведока Вељковића разликују те је овом сведоку предочио најмање десетак делова исказа који се разликују у складу са ранијим исказима овог сведока, и други члан већа, судија Божиловић је имала исто мишљење као и сви ми, надам се да је реч о крајње непоузданом сведоку, па је сва своја питања усмерила у предочавању исказа који се разликују. Шта више, убеђен сам да и тужилаштво не верује исказу овог сведока и да ће по окончању поступка покренути поступак против овог сведока, ако не због тврдње да је издато наређење које није издато, онда због по мене лажне тврдње да је тужилац повредио обавезу чувања тајне и вршио притисак на сведока када је на главном претресу 04.11.2008.године, овај сведок изјавио «ја када сам ушао код њега, код овог вашег колеге у Лесковцу, кад сам видео људи да треба да буду лишени слободе, списак људи који треба да буду лишени слободе, ја сам читав шок преживео, а онда сам вероватно почео по ономе, почео сам да једноставно неке нелогичности причам, јер ја сам од тог дана, значи кад сам видео да ће они бити лишени слободе, и кад сам дао изјаву, кад ми је ваш колега званично саопштио да ће они бити лишени слободе, ја сам читав шок преживео, да ја нисам знао да отиднем на паркинг возило, где ми се налазе кола».

Да тужилаштво не верује исказу овог сведока најбоље илуструју наводи измењене оптужнице, јер тужилаштво након извођења доказа саслушањем овог сведока, у измењеној оптужници као место убиства покојног Ељшанија, не наводи место на које је указао овај сведок. О томе колико је поуздан исказ овог сведока у односу на свој исказ, али и исказе осталих сведока и оптужених, најбоље и илуструје чињеница да овај сведок никад није био позиван за сведока у Хашком трибуналу, а сви остали битни сведоци јесу. А што се тврдње сведока тиче да је он схватио да је наређен ратни злочин, тако што је Репановић наводно изговорио да сведок иде са групом полицајаца и наоружан, убеђен сам да веће дели мишљење судије Крстајића, који је приликом испитивања сведока рекао «то што вам је рекао иди са овом групом, не значи ништа за нас, не значи ништа није кривично дело, то што су они наоружани такође не значи ништа и није кривично дело».

Дакле, једина законита одлука суда била би да нема доказа да је окривљени Репановић наредио злочин против цивилиног становништва. Тврдња изнета у оптужници да су оптужени Митровић и Репановић и Јовановић наредили да се изврши расељавање цивилног становништва је такође неутемељена у чињеницама утврђеним у доказном поступку. Наиме, у доказном поступку саслушали смо најрелевантније сведоке на ове тврдње, то јест сведоке Албанске националности који су становници Суве Реке и који су одлучили да се у току рата иселе у суседну Албанију. Ни једног сведока Албанске националности који су се иначе тада раселили у Албанију под притиском рата, бомбардовања и других опасности које рат доноси, нисмо чули да су они напустили Суву Реку зато што их је на то натерала полиција, војска или други легални државни органи.

Ни један дакле Албанац становник Суве Реке кога смо ми овде као сведока саслушали, није рекао да је Суву Реку напустио због тога што му је то рекао било који припадник полиције. Сви су тврдили да су Суву Реку напустили јер су се бојали рата и свега онога што рат доноси. Из доказа који су изведени можемо наиме сазнати да је и било припадника полиције који су себи дали за право да суфлирају становницима Албанске националности да напусте Суву Реку, али да за тако нешто није постојао ни прећутан став а камоли наредба. Поново ћу на овом месту морати да поменем сведока Вељковића јер је управо он тај који је суфлирао становницима Албанске националности да напусте Суву Реку. На главном претресу 07.11.2006.године, овај сведок је признао да се једном приликом јавио на телефонски позив у станицу полиције, којом приликом је звао

један становник Албанске националности, те да му је саветовао «ви морате да идете у Албанију, а она каже, другар кога ми имамо тамо, ја сам јој реко, ви знате, наређење вам је тако да напустите сада, а ви како хоћете, и ја више нисам хтео ништа да коментаришем већ сам спустио слушалицу». Али толико о њему, јер се данас њему не суди за дела која се стављају Радојку Репановићу на терет.

Можемо претпоставити какво би било сведочење овог сведока да је којим случајем Репановић управо њему рекао да се јавља на телефоне, али добро је да он са тим није био задужен. Дакле, јасно и недвосмислено је утврђено да наводи оптужнице нису доказани, али је међутим у целини доказана одбрана Радојка Репановића, о чињеницама на основу којих је одбрана изнела свој став више ће говорити колега Војиновић, овом приликом би се само осврнуо и на чињеницу да између оптуженог и самог злочина увек мора да постоји бар нека веза, бар неки мотив, у току поступка утврдили смо да већина становника Албанаца Суве Реке и није знала ко је командир полицијске станице.

Такође смо утврдили карактерне црте личности окривљеног Репановића, те смо открили да је реч о смиреном, неострашћеном човеку, човеку о коме су сведоци имали позитивно мишљење, човеку коме су материјалне вредности на последње место а породица на првом. Човеку који није имао непријатеље, који је помагао, тачније вршио службену дужност на идентичан начин било да су у питању Албанци, било да су у питању Срби. Мотиве за овакав злочин Репановић дакле није имао, а без мотива је незамисливо да било ко изврши било који злочин, а посебно злочин који се оптуженом ставља на терет, тако да суд приликом одлучивања посебно има у виду и ову чињеницу. Дакле, несумњиво се може закључити да оптужени није извршио кривично дело које му се оптужницом ставља на терет, те да су одлучне чињенице за доношење ослобађајуће одлуке утврђене на несумњив начин. Када је чињенично стање у питању одбрана и сам оптужени апсолутно су спокојни.

Међутим, постоје друге ван правне околности које су пратиле овај поступак и које стварају неспокој, али се са друге стране уздамо да ће суд своју одлуку засновати као и увек до сада на основу чињеница а не на основу притисака мањег али добро позиционираног дела јавности. Наиме, неспокој код одбране и оптуженог стварају изјаве изнете у јавности и то не од било кога, већ од бившег члана већа, који је изјавила да се цитирам «преко овог предмета планира медијска антидржавна кампања како би се ослабила преговарачка позиција Србије, а о статусу јужне покрајине»,

симптоматично је даље да је поступак инициран и да се ово завршава паралелно са предметом такозваној «Косовској шесторки» пред Хашким трибуналом. Брине и чињеница да су искази који су одређени сведоци дали у Хашком трибуналу, здружени списима овог предмета апсолутно незаконито, као да је реч о уступљеном предмету а не предмету који је инициран пред нашим судом.

Брине такође чињеница да одбрана уопште није била равноправна са тужилаштвом, јер држава није сносила и не сноси ни најелементарније трошкове одбране, што са друге стране ствара сумњу да је неко имао намеру да демотивише одбрану да би се утврдила материјална истина. Као што видимо, одбрана је истрајала и под крилатицом нека буде правда макар пропао свет, успела да на несмњив начин утврди материјалну истину. На крају желим да истакнем, да као што сте и чули и видели у једном тренутку, ни у једном тренутку нисам тражио било какву милост за мог клијента, јер њему милост уопште није потребна. Ја за њега тражим правду јер је њему правда потребна као и свима нама. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала, направимо паузу.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Одређује се пауза у трајању од 20 минута.

Настављено у 16.45.

Бранилац опт.Репановић Радојка, Ненад Војиновић

АДВ.НЕНАД ВОЈИНОВИЋ:

Захваљујем.

Поштовани суде, ја бих се у свом делу завршне речи пре свега у кратким цртама осврнуо на одбрану коју је оптужени Радојко Репановић дао током овог поступка. Пре свега напомињем да је он истакао да је критичном приликом, а када то кажем, мислим на 26.март 1999.године, око 12 часова, био ван Суве Реке и да се није налазио у полицијској станици, већ је како

сам напомиње својим приватним возилом «опел асконом», односно цивилним, назовемо цивилним, кренуо ван Суве Реке из два разлога. Први разлог је био да би видео погодне локације где би могао да измести полицијску станицу у Сувој Реци с обзиром на најаву ракетирања тог објекта од стране НАТО снага, и други разлог је био да обиђе своје јединице, односно своје људе, на положајима који су били ван Суве Реке у селима Топличани и Ђиновци.

Пошто је обавио то због чега је отишао из Суве Реке, кренуо је назад истим тим цивилним возилом међутим пре него што је дошао до центра града Суве Реке зачуо је јаку пуцњаву због чега је како сам каже застао, док се та пуцњава није смирила, с обзиром да је био сам, да се налазио у цивилном возилу, а преко радио везе није могао ништа да чује о поменутом догађају. Пошто се све то мало смирило напомиње да је кренуо назад ка центру града Суве Реке и тамо је запазио неку гужву, један леш и доктора Бобана Вуксановића који га је обавестио да је нападнут град од стране припадника Ослободилачке војске Косова, али да је тај напад одбијен. Пошто се ту задржао неколико минута вратио се у полицијску станицу у Сувој Реци, након чега је сазнао да постоје лешеве поред овог једног леша, да постоје и лешеве у другом делу Суве Реке и то у такозваном «Беришанском насељу», односно на Рештанском путу. Због чињенице да његов ОУП не поседује техничка средства којима би извршио увиђај због овог догађаја, одмах је обавестио Секретаријат унутрашњих послова у Призрену како би исти обезбедио увиђајну екипу која би дошла и извршила један овакав увиђај.

Током поступка овде су саслушани бројни сведоци као што су напоменули и јавни тужилац и колеге које су пре мене дале завршну реч, ја бих се у овом делу осврнуо пре свега на ове полицајце који су се управо налазили на тим пунктовима у селима Ђиновце и Топличани који напомињу да су тамо отишли 25.марта дакле дан раније од критичног догађаја, те да их је наредна три, четири дана колико су тамо остајали редовно посећивао командир Радојко Репановић и да је то чинио са цивилним возилом црвеном «опел астром».

Шта више неки сведоци напомињу да је сутрадан од дана када су они отишли на ове пунктове, дакле 26.марта Радојко Репановић био у оваквој посети. Сведоци који су ово потврдили били су полицајци следећих имена Славољуб Јокић, Анђелко Поповић, Гогич Милисав, Јовица Поповски и Ђура Нојић. Након тога овде су саслушани бројни сведоци који су се налазили испред Занатског центра приликом скупљања ових лешева, сви

сведоци саслушани напомињу да је командир Радојко Репановић тамо дошао на неколико минута и тек пошто је све било завршено. О томе су нам сведочили сведоци «А», «Б» и «Ц», сведок Богољуб Трајковић, сведок Трајко Трајковић и сведок Недељко Петковић који се чак и у очев гроб заклео да је Радојко Репановић дошао након што је лишен живота Јашар Бериша. На ово посебно морам да се осврнем с обзиром да је јуче тужилац у својој завршној речи напоменуо једног сведока који је у свом исказу истицао да је Репановић био већи део, већи временски период био испред Занатског центра, па још тужилац напомиње нетачно да се налазио испред пицерије, јер је овде велика разлика налазити се испред пицерије и испред Занатског центра, јер смо утврдили да када стојите испред Занатског центра не можете видети његову унутрашњост па самим тим ни пицерију.

Међутим овај сведок који то наводи описује Радојка Репановића као високог, плавог и слабог човека, а при том напомиње да је држао стражу, с обзиром на ове сведоке које сам ја сад набројао а који говоре о томе да је Репановић био свега пар минута о чему је сведочио овде и Ђељај Бериша, који је један сведок, којег смо ја мислим и последњег саслушали у овом поступку и када се има у виду да Радојко Репановић не одговара овом опису, а посебно када се има у виду да командир полицијске станице не може да даје стражу приликом неког догађаја, јасно је да овај сведок помешао и да је стекао, извео погрешан закључак да се то радило о командиру полицијске станице Радојку Репановићу. Чињеницу да је извршен увиђај од стране Секретаријата унутрашњих послова у Призрену потврдили су и сведоци али оно што је за нас најзначајније јесте званичан извештај који смо добили у току овог поступка, да је тај увиђај извршен 30.марта 1999.године, и оно што је можда још битније да су у том увиђају, након тог увиђаја сахрањени ови лешеве са Рештанског пута и да су то једини лешеве из овог злочина који се догодио а који су прописно идентификовани и сахрањени по законским прописима.

Сада бих се, дакле, и сам тужилац је, на крају ћу напоменути с обзиром на одбрану потврдио одбрану Радојка Репановића овом измењеном оптужницом, где га сад више не наводи да је присутан испред полицијске станице, како издаје наређења и слично, што смо имали у оној првобитној оптужници. С друге стране мало бих се надовезао на колегу Исаиловића који је овде помињао како каже две верзије које су њему се учиниле а из онога што је било у првобитној оптужници, свакако више ћу се обазирати на другу верзију коју је он напоменуо, која је утемељена само на исказу сведока Велибора Вељковића, по тој верзији овај злочин извршили

су искључиво припадници ОУП-а Сува Река, који су касније при прикупљању лешева имали асистенцију припадника територијалне одбране.

Дакле, та верзија се састоји у томе да су се испред полицијске станице нашли припадници ОУП-а Сува Река, да је командир Репановић саставио заједно са окривљеним Јовановићем две групе од којих је једна била група за убијање како наводи сведок Вељковић, друга група за скупљање лешева, те су тако кренули у задатак и урадили то што су урадили.

С друге стране један јако битан сегмент ове верзије јесте да су сви лешеве из овог догађаја покупљени исти дан и то тако што су прво покупљени лешеве са Рештанског пута, након чега је камион отишао назад ка полицијској станици а после тога ова група за сакупљање лешева како ју је крстио сведок Вељковић отишла је испред Занатског центра и покупила лешеве из Занатског центра. Неколико чињеница међутим, односно доказа које смо овде извели чине ову верзију апсолутно немогућом.

Наиме, велики број сведока међу њима превасходно сведок «А» па и сведоци оштећени напомињу огроман број полицајаца који је учествовао у овом догађају, а напомињу чак и коришћење одређених борбених возила које не поседује ОУП Сува Река, с друге стране апсолутно је нетачан навод да су сви лешеве покупљени истог дана и сами се сећамо колико смо имали проблема са сведоком Вељковићем који је тај догађај сакупљања лешева заједно са сведоком «А» и са сведоком Ђорђевићем, чини ми се, или Новковићем, Новковићем, ставио у један исти дан 26.март. Овај навод потпуно је оповрго званичан податак да су ти лешеве покупљени 30.марта 1999.године, као и сведок Агрон Бериша који је децидно овде тврдио да је 26.марта видео све са прозора своје куће, да истог дана није бежао из Суве Реке, већ да је Суву Реку напустио 27.марта у поподневним часовима чини ми се да је рекао око 18 часова и да је у том тренутку, дакле кад је напуштао, сутрадан у 18 часова видео те исте лешеве изгореле претходно. Такође напомиње да је Суву Реку напустио по наредби полицајаца који нису из Суве Реке, и навео је да је тог дана напуштао сам, да није било других нити колона нити избеглица као што није било колона 26.марта с обзиром да по његовом наводу нико није смео ни да се креће.

На овом месту бих навео да се само један навод саслушаног сведока Велибора Вељковића уклапа са осталим изведнеим доказима, то је навод који је он касније није ни мењао нити смо га нешто посебно питали о томе, а то је навод који је истакао код истражног судије када је саслушан други пут

где је на самом почетку исказа навео да је сакупљао лешеве петог, шестог дана од почетка бомбардовања што свакако упућује на закључак да је то било 30. марта када смо ми добили извештај да је то извршено, то не искључује дакле могућност да је био он заправо послат од командира Репановића да обезбеђује вршење увиђаја и то заједно са сведоком «А» и заједно са сведоком Новковићем, па и са сведоком Јовицом Поповски који нам је о томе говорио, па није искључено чак ни да је по извршеном увиђају сакупио неки од тих лешева који су касније као што рекох и сахрањени прописно након извршеног увиђаја.

Такође, што се тиче самог 26.марта сведок «А» нам је овде децидно напоменуо из којих правца су се код Занатског центра појавили сведок Велибор Вељковић па је за њега наведено да је дошао из правца полицијске станице и из ког правца се појавио окривљени Репановић, из потпуно супротног правца враћајући се из села Топличане и Ђиновци.

С обзиром да су дошли из различитих правца а да је код Занатског центра Вељковић дошао први а окривљени Репановић тек након што је све било завршено како наводи сведок «А» па и сведоци «Б» и «Ц» да сада даље не оптерећујем, јасно да Вељковића код Занатског центра није могао да пошаље окривљени Репановић. Такође Вељковић не напомиње ни два разговора у овом смислу са окривљеним Репановићем, напомиње само један и јасно можемо да утврдимо да је тај разговор заправо, односно издата наредба да се иде на обезбеђење увиђаја издата 30.марта када је увиђај био извршен.

Такође не могу а да се не осврнем на навод сведока Вељковића који није напоменут у завршној речи колеге Исаиловића а то је навод да се не сећа тачно наредбе како је она гласила, што је он на главном претресу неуспешно покушао да објасни протеклом времена. Овакав навод ја бих могао да прихватим и овакво образложење да схватим да се ради о некој уобичајеној, свакодневной наредби, да је била наредба да оде да обезбеђује одређени део терена, да је била наредба да контролише саобраћај, да је претресе одређени објекат и слично. Међутим, овде је у питању наредба коју огромни број полицајаца никад и не добије, то је наредба која се једноставно не заборавља стога је апсолутно неприхватљиво образложење Вељковића да не може да се сети наредбе због протекла времена.

Управо због тог образложења и таквог он је и упитан на главном претресу пред ким је онда изнешена таква наредба, можда ће ти други сведоци моћи да се сете па да нам од речи до речи препричају каква је

наредба била, он је ту и побројао, међутим и ти полицајци као и сви остали саслушани овде полицајци из ОУП-а Сува Река навели су да од свог командира никада нису чули ни једну незакониту наредбу па ни ову наредбу да се изврши ратни злочин.

Надаље, што се тиче ове друге верзије које је колега Исаиловић напоменуо као прву ја се као и он нећу много задржавати на њој, али ћу морати да наведем само једну чињеницу коју нам је овде навео сведок «А». Сведок «А» наиме напомиње да није тачно да је окривљени Митровић рекао идите, товарите, убијајте и возите, а онда је на децидно питање суда да ли је уопште постојала наредба сведок «А» жаргонски је одговорио «ма каква наредба». Из тог његовог исказа сви знамо шта то у жаргону значи, несумњиво утврђујемо да никаква наредба није постојала. С друге стране ја не могу а да се не осврнем на једну опасну појаву која је била током овог поступка а то је чињеница да су одређени докази прикупљени од стране тужиоца и то након што су пред овим судом односно пред истражним судијом овог суда проведене одређене истражне радње.

Нећу сад улазити у елеборацију да ли је то дозвољено или није дозвољено али две чињенице су апсолутно неприхватљиве услед чега ми остаје нејасно због чега ови записници нису издвојени из списка. Прва чињеница су наводи посебно сведока «А» и сведока Велибора Вељковића да је на њих приликом узимања ових изјава вршен притисак, сведок Вељковић је тај притисак детаљно и описао тако што 30 минута након тога није могао да пронађе своје возило на паркингу.

Друга је чињеница а осврнућу се посебно што је и природно као бранилац окривљеног Репановића на садржај записника сведока Велибора Вељковића који је у првом делу доказали смо нетачан. У првом делу исказа сведока Вељковића ви можете да закључите да је овај сведок сам приступио јавном тужиоцу како би дао ту изјаву 22.септембра 2005.године, ту наиме стоји да је он већ дао исказ пред истражним судијом међутим тада је све било јако брзо, он је био збуњен, снимање га је додатно деконцентрисало, па ето сад је приступио како би дао додатна објашњења. Након тога је саслушан у истражном поступку и на питања браниоца Ђурђића је децидно одговорао да нити је био збуњен, нити је имао шта да дода, нити је имао шта да појасни, а на самом претресу је навео да је иницијатор давања те изјаве тужилац. Дакле, имамо садржај тог записника који не одговара ономе што се у Лесковцу 22.септембра 2005.године заиста и десило.

Стога сматрам да на овом исказу, ја сад нећу улазити у мотиве јавног тужиоца да позове да даје исказ сведок који је већ саслушан пред судом, нећу ући ни у његов мотив да на њега врши притисак, нећу да уђем ни у мотиве због којих је погрешно уносио садржај записника, али свакако морам да напоменем да на таквом назови исказу ми не можемо да темељимо закониту одлуку у овој правној ствари. Такође, један навод што је, ја ћу јако кратко напоменути с обзиром да особа није више међу живима, али мораћу да напоменем да је огроман број сведока овде, укључујући и сведоке албанске националности напоменуо велику улогу покојног доктора Бобана Вуксановића у овом целом догађају, па је њега напоњао као велики ауторитет у Сувој Реци као човека који је могао све, а посебно се ту истакао сведок Хисни Бериша који како сам каже се дуго бавио истраживањем читавог овог злочина и уопште свих злочина који су се дешавали на овом простору, те је напоменуо цитираћу га «да је све то од њега учињено», а при том је мислио на покојног доктора Бобана Вуксановића.

На крају осврнућу се на мали део наводи из завршне речи јавног тужиоца који су јуче наведени и то само на оне најзначајније наравно по одбрану Репановића, да је тужилац апсолутно неосновано и не знам из чега извео закључак да је чињеница да је оптужени Митровић издао наредбу окривљеном Репановићу за коју за сада не знамо ни где ни како, ни у које време, потврђују искази сведока Вељковића и сведока «А». То је апсолутно нетачно, сведок Вељковић потпуно искључује оптуженог Митровића, сведок «А» потпуно искључује оптуженог Репановића, и при том тврди да никаква наредба није постојала, док Вељковић напомиње да од својих старешина није чуо никакву наредбу, те не знам на основу чега је изведен овакав закључак.

Дакле, имајући у виду све изведене доказе, имајући у виду да сви докази подржавају апсолутно одбрану коју је дао окривљени Репановић, да је против њега инициран поступак само због исказа једног сведока чији су искази у потпуној супротности са свим осталим изведеним доказима а и чији су сами искази у потпуној контрадикторности једно с другим, предлажемо да суд у односу оптуженог Репановића донесе ослобађајућу пресуду, те да му укине притвор и пусти га на слободу. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала лепо.

Бранилац опт. Јовановић Ненада, адв. Вељко Ђурђић

АДВ.ВЕЉКО ЂУРЂИЋ:

Уважена председнице и чланови већа,

Пре свега желео бих да изјавим најискреније и најдубље саучешће породици Бериша због ненадокнадивог губитка.

Овај поступак, сад сам се консултовао, трајао је преко 120 радних дана претреса ја мислим или око 120 дана. Данас је близу смо 3 године од подизања оптужнице, а 2 и по године од када је почео главни претрес. За оштећене сатисфакција је много дуга без икаквог разлога оправданог, али главни узрок томе није вођење овог поступка које траје на главном претресу 2 и по године већ почетак спровођења истраге и даље поступање како тужилаштва тако и кривичног већа овог суда. Морам вам рећи да и по структури и по садржају мислим да је ово јединствена оптужница у српском тужилаштву, сада специјализованом за ратне злочине, али раније је било ратних злочина и раније је било оптужница, али са оваквом структуром и садржајем мислим да је ово јединствена оптужница. Мој лични утисак је као да тужилац једне државе подиже оптужницу пред судом друге државе и то морам да илуструјем, мада је то већ колега Петронијевић рекао, каже: «За време сукоба између оружаних снага Савезне Републике Југославије, војске Југославије и полицијских снага Републике Србије с једне стране и припадника наоружане војне организације ослободилачке војске Косова».

Ми овде судимо држављанима Србије, држава Србија тужи, држава Србија суди припадницима полиције Републике Србије у време извршења наводно овог дела, како је оптужницом стављено на терет. И сада ослободилачку војску Косова ми да би имали примену међународног ратног права стављамо у раван тим снагама нашим да је то наоружана војна организација. Ја могу да прихватим да било ко други такву квалификацију да па и наше тужилаштво уз одговарајуће доказе. Такав доказ у овом поступку ја мислим да није изведен.

Ни поједини извештаји неких аналитичара наших без обзира из којих су структура не може да буде доказ на основу кога ће суд да утврди ову чињеницу. Многи релевантни докази морају се извести да би се дошло до оваквог закључка, односно до потврде оваквих навода оптужнице која је констатована у овој прецизираној а и у оној првој оптужници. Када је поднет захтев за спровођење истраге тужилац је веровали или не предложио да се саслушају, да се испитају оптужени и да се саслушају три или четири сведока албанске националности Бериша Хамид, Бериша Шурета и Хидајет

Љутија и законски заступници оштећених. Након тако спроведене истраге, односно истраге коју је на предлог одбране спровео истражни судија, подигнута је оптужница 26. априла где је наведено да се саслушају 125 сведока плус 38 сведока албанске националности од којих 35 сведока без адресе пребивалишта и таква оптужница је ступила на правну снагу и поред приговора одбране који су у великом броју случајева били основани и који би довели до много бржег и ефикаснијег поступка од овог који смо ми имали. Ви сте ушли у коштац са једном оптужницом која је ступила на правну снагу с којом је јако тешко било изаћи на крај и због тога смо изгубили оволико времена и ја вам одајем признање на труду и стрпљењу који сте уложили и мислим да сам једном приликом кад сам тражио Ваше изузеће зато што нису дошли сведоци са Косова и Метохије да смо сем два летња месеца радили сваки месец између три и пет дана, али уважени суде, што се грбо роди време не исправи и чињенично и правно. Сви недостаци који су постојали од почетка овог поступка остали су и до краја.

Нечије претензије нису биле да се утврди извршилац злочина, начин, односно како је до њега дошло. Интереси су били други. О њима је говорио колега Петронијевић и ја стварно не бих желео да се понављам. Неко је желео да злочин повеже са државом, државним структурама и да се тако дође до одговорности како је оптужницом овде прецизираном наведено. Одмах ћу да вам кажем свој став. У питању је ексцес, у кривичноправном смислу ексцес и не може бити говора о начину извршења, односно у смислу издавања наређења како је то овом оптужницом стављено на терет а то ћу вам и образложити.

Пре свега тужилац на један неприродан, вештачки начин, супротан свим нашим прописима дели снаге на снаге Савезне Републике Југославије и полицијске снаге Србије. Ви знате време овог извршења кривичног дела је 26. марта, значи налазимо се у рату. Све снаге су у функцији одбране земље и неко онда дели прво полицијске снаге на ПЈП, на резервни састав, на активни састав, на ресор Државне безбедности, а онда при томе додаје и територијалну одбрану, али не више војску као што је у уводу, него територијалну одбрану и одмах да вам кажем у то време територијална одбрана није била у структурама војске Југославије на Косову и Метохији. Ако нема нигде војске Југославије онда нема ни снага СРЈ а има их јер смо у рату. Према томе, све ово што ми причамо о полицијским снагама то су снаге МУП-а Републике Србије – легалне, законите снаге које свака обавља своју функцију у оквиру система и шта сад ту имамо. ОУП Сува Река није мимо система и не обавља функције мимо система ни правно, а после ћу

да дођем да вам кажем и фактички. Не може се разликовати резервни и активан састав по Закону о унутрашњим пословима од члана 27 до 31, ја то нећу сад да вам говорим право јер ви то добро знате. Активни резервни састав су потпуно изједначени, то су овлашћена службена лица и имају иста овлашћења. То су редовни послови који они обављају, у конкретном случају у ОУП-у Сува Река. Једну малу дигресију да направим ПЈП јединице овде смо утврдили, а ја мислим да ви имате акт о оснивању се по одлуци министра активирају са тачно одређеним задатком. ОУП Сува Река има своју чету ПЈП-а, односно свој вод ПЈП, који припада петој чети ПЈП-а Призрен која је у оквиру 124. интервентне бригаде, која покрива Косово и Метохију, све СУП-ове с Косова и Метохије.

Према томе, оваква конструкција увлачења свих државних структура у неку акцију је неприродна, нетачна и не одговара материјалној истини. Шта имамо и шта смо утврдили? Утврдили смо непобитно да је одлуком од 23. марта 1999. године донета заповест за подршку снагама МУП-а у разбијању и уништењу шиптарских терористичких снага у реону Ораховца, Суве Реке и Велике Круше, то је назив заповести који се чак тачно и не препричава у овој оптужници него се мења у складу са потребама оптужнице. С друге стране имамо заповест команданта 549. моторизоване бригаде исто од 23. марта 1999. године, то је командант је био сведок Делић Божидар кога смо овде саслушали. То је заповест за уништење шиптарских терористичких снага у ширем реону Села Ретимље за деблокаду комуникација Сува Река-Ораховац и успостављања контрола територије.

Молим вас, значи предмет акције јесте уништење шиптарских терористичких снага, никаквог цивилног становништва било које акције. Напротив, то ћу касније да прочитам, има наредба да не сме да се улази у места где су цивилно становништво и да се било шта помера и дира док не дођу одговарајући стручни органи. Значи, акција је постојала ради уништења терористичких снага. Никаква наредба против цивила није постојала, а посебно убијање, расељавање и оно што је оптужницом стављено на терет.

Молим вас обратите пажњу, мада је то колега Петронијевић већ рекао, не може оптужени Митровић истовремено бити командант здружених одреда, командант 37. одреда, руководиоца командант борбене операције акције чишћења терена на потезу троуглу Призрен-Сува Река-Ораховац, односно дела борбене операције. Ја никад нисам чуо да у диспозитиву било ког кривичноправног акта може да постоји, односно или је једно или је

друго. Како може да буде односно, овде имамо односно. Човек три функције то ни у теорији, ни у пракси није могуће. Дати су разлози, нећу их понављати због чега је то тако да је здружен одред па није здружен него је 37. одред па је онда командант део операције, односно целе операције.

Значи, у овом поступку ми нисмо доказали да је уопште у оквиру ових операција о којима смо говорили где имамо одлуке било шта предузето у Сувој Реци нити је планирано нити је могло бити. Због чега? Па ми имамо да је полазна, да је почетак акције 25. март у 07:00 часова, развојна линија где се налази ван Суве Реке то је Село Рештане, па онда иде Студенчане итд., да не набрајам. Ми имамо овде утврђену чињеницу да су снаге које су учествовале у овој операцији а које су прошле кроз Суву Реку то учиниле 25-ог. Ми имамо извештај од 30. марта Божицара Делића да је првог дана снажан отпор пружен на правцу Сува Река-Студенчане где су наше снаге завршиле разбијање дела ШТС у источном делу села Рештана. Значи, од кад се кренуло види се где је завршена акција 25-ог, након тога се кренуло даље.

Према томе, ове снаге, а видимо које су, опредељене су свим овим документима, значи 37. одред ПЈП-а је био ангажован у операцији која иде од Ораховца па до Суве Реке, затим имамо 23. одред ПЈП-а који је исто на страни где је Ораховац, имамо пету чету ПЈП СУП-а Призрен у којој је укључен и овај вод из Суве Реке и имамо четврту чету ПЈП из Ђаковице. То су снаге које учествују у тој акцији, све остале снаге су у блокади терена. Молим вас, значи овај догађај Суве Реке нема никакве везе са акцијом. Е, сад шта хоће тужилац, ја не знам. Да ли он тврди да је ово неки приватни план Митровић Радослава који се остварује или је то план по наредби штаба МУП-а. Прво ни тај штаб МУП-а није штаб МУП-а, то се зове, ми имамо одлуку образовања ту у спису, то је штаб МУП-а за сузбијање тероризма који је основан још '80. и неке године са различитим функцијама и формама је постојао. Значи, је л' ми имамо одлуку штаба за ову акцију о којој судимо овде? Немамо. Је л' можемо да је повежемо? Не можемо да донесемо такве закључке, немамо таквих доказа, али тужилац се упустио у овакву причу и овакву оптужницу због чега ми дан-данас овде тек сад завршавамо после три и по године.

Шта нам се дешава? Дешава нам се то да тужилац после три и по године је извршио прецизирање оптужнице тако што је сад, ја морам да кажем заменик тужиоца овде је имао поштења да усклади чињенично стање релативно са доказима које имају али није имао храбрости до краја. Није имао храбрости јер му није дозвољено да има храбрости до краја и да

нам овде пред нас дође са оптужницом која би одражавала резултате овог доказног поступка.

Молим вас, ја ћу сада анализирати даљи део оптужнице и помињаћу имена зато што се она наводе у оптужници таква а не сматрам и то није моја оцена доказа и утврђивање чињеничног стања, него да бих могао да изанализирам оптужницу мораћу да користим имена.

У овој прецизираној оптужници, значи, каже нам тужилац да је Митровић Радослав командант здруженог одреда, 37. здруженог одреда у коме су оба ова, па командант 37. одреда, па руководилац операције, па делимично руководилац операције, а учествују са њим Репановић Радојко у својству командира полиције ОУП Сува Река, а Јовановић Ненад у својству помоћника командира.

Прво морамо да рашчистимо две ствари, морамо формално и фактичко стање. Митровић Радослав као командант ПЈП нема никакве надлежности у односу на СУП Призрен, ОУП Суву Реку и било које припаднике полицијских снага ових организационих јединица. Значи, он нити је на нивоу, не може са Милошем Војновићем начелником СУП-а Призрен, нити су један другом подређени и надређени, Митровић је подређен штабу МУП-а за сузбијање тероризма од кога прима задатке и извршава задатке, а Милош Војновић да има сасвим друге обавезе и његов СУП, односно ОУП Сува Река. Е, сад ја да вас питам, идемо формално прво. Како је могуће да Репановић и Јовановић добију наређење један као командант станице, полицијске станице, а други као помоћник а да нема начелника ОУП-а Сува Река. Ајде и да прескочимо Милоша Војновића. Па ви знате како функционише један ОУП, зна се ко је на челу и ко одговара за рад ОУП-а.

Прво је то Витошевић, а онда одређене задатке тек полицијска станица обавезна. Значи, Витошевића нема, од њега је тужилац одустао и њему не може да, њему Митровић није наређивао. Е, сад имамо интересантну ствар, значи изменио је у том делу тужилац оптужницу па смо дошли до ове нове измењене оптужнице у којој каже да је у току акције чишћења терена на потезу од Рештана према Ораховцу наредио да се изврши напад на цивилно становништво у делу града поред Рештанског пута Беришанском насељу. То сам мало елаборирао, значи акција и ово што јесте била наредба за уништење шиптарских терориста је већ далеко, ово је 26. март, нема доказа ниједног да је наредио Митровић као што пише у оптужници да се према цивилном становништву у том делу града врше убиства, уништавање у великим размерама имовине која није оправдана

војним потребама, те да се након тога извршава расељавање албанског цивилног становништва.

Молим вас, прећи ћу, ово је уводни део ове прецизиране оптужнице, то се понавља у односу на опис Митровића у овом првом делу под а), али шта се ту поново додаје. Поново се додају Митровићу здружене снаге војске Југославије и наредба штаба МУП-а. Овде смо имали све сведоке, значи војске Југославије нема нигде. За војску Југославије ја не видим ниједан доказ, ниједну да је било ко шта потврдио у вези војске Југославије. У вези даље шта имамо. У ранијој оптужници је стајало, а што је сад тужилац испустио да је наређење Репановићу и Јовановићу Митровић дао испред полицијске станице Сува Река. Сад је другачије то формулисано. Значи, Митровић је претходно испланирао и наредио прво припадницима треће чете 37. одредба шта да ураде, а онда Репановићу наредио да одреди групу полицајаца из ОУП-а Сува Река да учествује у овој операцији чишћења терена и убијања цивила албанске националности.

Значи, када ово наређује по оптужници Митровић Репановићу, оптуженог Јовановића нема нигде, Јовановић то не зна. Ја се потпуно слажем с колегом Исаиловићем када, где и како је ово наређење издато, који су то докази, али колега Исаиловић је рекао у односу на Репановића. Значи, Репановић по Јовановића нигде нема кад се ова наређења издају. Затим шта се каже? Митровић наредио окривљеном Јовановићу и припадници ОУП-а Сува Река који су се налазили испред полицијске станице и били одређени од стране окривљеног Репановића у групу која ће учествовати у нападу и убијању албанских цивила да се укључе у напад говорећи Јовановић Ненаду «крећите, шта чекате, је л' ја то треба да урадим уместо вас». Молим вас, да не идемо даље. Само да ли је ово што је цитирано може да представља наређење за сваког човека нормално који зна шта значе ове речи, језичким тумачењем ту наређења нема ни ко, ни шта, ни како, ни где. Значи, из самих ових речи, не оне правне квалификације које даје, него из ових буквалним тумачењем ових речи наредбе нема.

Нема ни организација. Зашто нема? Молим вас, ту манипулише тужилац, група која се налази, за коју смо овде утврдили да се налази испред ОУП-а Сува Река јесте сведок «А», овде сада оптужени Чукарић, овде сада оптужени Петковић Мирослав, покојни Тановић, који су чланови ауто-патроле, чланови ауто-патроле који су добили задатак да ујутру иду и Ђиновце да понесу храну и воду својим колегама који су на обезбеђењу саобраћајнице у Ђиновцима-Призрена-Сува Река. Сведок «А» који је овде

крунски сведок каже: «Јесте ли ви имали неки други задатак тог дана? Не, ујутру смо добили задатак да одемо тамо и вратили смо се. Јесте ли требали да имате било у плану какав задатак са ПЈП јединицом». Нису имали никакав задатак. Они људи долазе са извршења задатка и долазе испред ОУП-а Сува Река. Сведок «А» у два-три исказа каже да су били сами, у један или задња два исказа каже да је с њима био и мој брањеник – апсолутно небитно, апсолутно небитно да ли су га затекли испред станице или је он био с њима па су дошли. Мени одговара једна и друга варијанта.

У чему је поента? Они су сви случајно на том месту у то време. Сведок «А» каже да се случајно нешто десило да смо се задржали ми уопште не би дошли. Каква је то планирана акција, договорена акција, каква је то подела улога када се долази на место и не зна се ништа, ништа не зна ни шта ће да буде ни како ће да буде ни шта ће да буде. Значи, стицај околности је да се они налазе ту у време када мој брањеник каже – «Ја сам видео два заустављена камиона из кога излазе људи», ништа не зна. Гледа, сви они гледају, ту су један поред другог, значи сви све чују и сви све виде и шта се даље дешава.

У планирану акцију као што тужилац наводи у оптужници се креће тако што мој брањеник креће да команданту који је изашао из аутомобила да га поздрави и тада сви кажу, односно сведок «А» тај командант почиње да виче на њега, овај је збуњен, не зна шта ће. Он виче на њега и по сведоку «А» Јовановић каже «ајде, ајде». Да ли је то издавање наређења за извршење раног злочина, је л' то команда за извршење ратног злочина? На директна питања сведоку «А» да ли је тај командант наредио да се убијају албански цивили, да ли је наредио да се пале албанске куће, да ли је наредио да се пљачкају албанске куће, да ли је наредио да се протерују Албанци? Његов одговор је не. Да ли сте ви добили исте такве налоге, задатке – не. Према томе, мислим да не може бити говора о било каквој планираној издатој наредби за извршење овог злочина на начин како је оптужницом стављено на терет.

Ја морам једну ствар да вам кажем. Ви имате доказ у списима. 24. марта мој брањеник је отишао у Призрен, њему је дете било болесно, 24. и 25. није био у Призрену, није био у Сувој Реци. Он није могао никакав план ни у чему да учествује. Он не зна, значи долази 26-ог ујутру на посао, мислим да то није спорно и да је то и тужилац прихватио. Тужилац је и прихватио да нема ни у наредби овог команданта који излази и виче на мог брањеника «убијте», стоји избачен, то је избачено из оптужнице и сада долазимо да је мој брањеник извршио кривично дело ратног злочина

наређењем. Нема наређења, нема доказа за наређење. Било ко је могао да каже јесте ја сам добио такво наређење, ја сам га тако схватио. Ниједан доказ, буквално ниједан. Ми и даље имамо неке противречности у оптужници. Из утврђеног чињеничног стања овде из сведока које тужилац очигледно прихвата он каже кренули су Рештанским путем полицајци ОУП-а Сува Река, а под тачком 1 наводи да су неки полицајци кренули супротно, да су кренули ка полицијској станици.

Према томе, у оптужници и даље егзистира Папић Рамиз под тачком 2 у оптужници. Ја не знам, ево за 3 године, односно Ђорђевић Мирослав ко је то лице, ко је лице Ђорђевић Мирослав, припадник, каже, ОУП-а Сува Река. То нигде није име евидентирано у доказима, није споменуто, није наведено. Ја морам да вам скренем пажњу на још једну ствар. Ми смо овде имали сведока догађаја у столарској радионици 25. марта. Значи, снаге које су учествовале у операцији планираној прошле су кроз Суву Реку 25-ог. Било је жртва и 25-ог. Због тих жртва требала је да дође увиђајна екипа у Суву Реку. Ми знамо да је, нормално је сад неће нико да прихвати то да је био кад се десио овај едсцес 26-ог, сви беже од тога, али ми знамо да је један камион био испред беле куће тамо где је био ОЕБС на Рештанском путу. Ми знамо да су била два лица у црним ја мислим, можда ћу погрешно, јакнама са неким оружјем у руци. Значи, то се све одиграло у оно време када мој брањеник није био у Сувој Реци, тек је дошао 26-ог.

Хтео бих да вам укажем на нешто овде, ми смо током поступка разне околности и чињенице утврђивали које ја мислим да нису на крају битне, али смо тражили неки мотив или неки разлог нешто да повежемо што је и нормално, али око овог измештања које на крају уопште није битно, ми имамо сведоке за догађај који се догодио и како се догодио и на основу њега ће да се донесе пресуда, али хтео бих да укажем на проблеме које је имао мој брањеник да објасни измештање полицијске станице. Једна ствар је, ја мислим да сам то и рекао у току поступка, измештање обезбеђења полицијске станице које врши обезбеђење током целог рата кад дође до ваздушне опасности иду у ону зграду која се налази на путу према Приштини на главној трансферзали, а друго је измештање које има полицијска станица, односно ОУП Сува Река, не полицијска станица као организациона јединица која се премешта с места на место у Сувој Реци па иде не знам одакле и мења локације јер је мета НАТО бомбардовање.

На основу свега што сам вам изнео, мислим да нема доказа, ја шта више мислим да нема дела али нећу тако далеко да идем, нема доказа да

је мој брањеник учинио дело које му је оптужницом стављено на терет и зато предлажем да га ослободите од оптужбе. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала.

Бранилац опт. Чукарић Слађана, адв. Дозет Ђорђе

АДВОКАТ ДОЗЕТ ЂОРЂЕ:

Цењено веће, цењене колеге, бранећи окривљене у оваквим предметима, сваки адвокат са којима сам разговарао, а да се бави с овим ратним злочинима у било којој улози, дакле да ли седи са једне или са друге стране, има једну озбиљну дилему како у приступу самом предмету тако и кад држи завршну реч. Да ли приступити на онај аутистични начин па рећи да ме то апсолутно не дотиче, да ме не интересује, да ли се понашати «патриотски» па за све што се деси, што се десило и што ће се десити окривити неког другог или на неки трећи начин, назваћемо га «европејски» или не знам какав и рећи за све смо ми криви.

Ја сам имао прилике у овим судницама слушати наше колеге који кажу кад се злочин деси, кад га бране, они су нас 50 или 500 година, што даје нама за право да вратимо. Имао сам такође прилике слушати колеге који клекну и кажу ми смо једини кривци, али сам само једном имао прилике у овим судницама чути окривљеног који каже «да, ја сам убио», изузимајући сведоке сараднике у неким предметима који су по природи ствари морали да признају да су побили одређени број људи. Али и тај један окривљени који је признао то убиство, једно убиство, се бранио да је крив, односно да је натеран од стране неких других људи.

Ја као човек никад нећу схватити зашто је патриотски чин не признати злочин који сам учинио. Зашто је патриотски чин не рећи истину коју знам о туђем злочину, односно зашто је чин издаје ћутати и по цену властитог живота, властите егзистенције и властите породице, али сви смо који уђу у ову зграду отприлике пунолетни и требали би да имамо одговорност и према себи и према другима.

Наше завршне речи ма како паметне се чиниле нама или другима који нас слушају имају смисао само уколико су засноване на оном што смо видели и чули у овим судницама, а ја увек постављам питање у овом суду коме ми држимо завршну реч. Да ли има неко од нас са једне или са друге стране који има илузију да ће нашом завршном речију убедити веће да је

ствар онаква како ми налазимо, односно како налази друга страна. Законик о кривичном поступку својим одредбама којим регулише завршну реч као део доказног поступка, односно главног претреса, такође показује колику важност придаје завршној речи конкретно одбране. У члану 344 Законика о кривичном поступку регулисано је да ће тужилац у својој завршној речи изнети оцену доказа изведених на главном претресу, затим ће изложити закључке о чињеницама важним за одлуку и ставиће и образложити предлог о кривичној одговорности оптуженог, о одредбама кривичног и другог закона које би се имале применити као и олакшавајућим и отежавајућим околностима које је требало узети у обзир приликом одмеравања казне. Тужилац, каже закон, не може стављати одређени предлог о висини казне, али може предложити судску опомену или условну осуду.

Дакле, Законик о кривичном поступку поприлично јасно регулише шта би то тужилац требало у завршној речи да каже, а шта каже за адвокате. Бранилац или сам оптужени изложиће у својој речи одбрану и може се осврнути на наводе тужиоца и оштећеног и то је све што закон каже о том што ми ових дана и вероватно следећих дана радимо. Ја ћу се свакако користећи ову законску обавезу осврнути на завршну реч цењеног колеге тужиоца коју смо чули јуче.

Да сам публика која не учествује у овом поступку на начин како учествују браниоци и слушајући само тај део који се односи на завршне речи ја бих рекао браво колега, али ја нисам само публика. Завршну реч колеге сам слушао и на неки други начин и опет ћу рећи да је у датим околностима маестрално зато што је нашао меру да прикрије све оно што треба прикрити, а да каже на крајње интеллигентан начин и оно што није истина, при том се не упуштајући посебно у доказе које смо ми имали прилике чути и видети у овој судници. Ја сам му рекао јуче након завршне речи у овом ходнику завршна реч створена за лаичку пороту, али надам се да неће имати такав утицај и на ово веће као што сам сигуран да неће имати утицај на ово веће ни бриљантна врло правно и чињенично свестрана завршна реч наше младе колегинице коју смо слушали јуче и данас.

Без обзира на то што сам да кажем честитао колеги јуче морам да кажем овде јавно са којим правом тужилац у јучерашњој завршној речи мог брањеника, дакле, именом и презименом Чукарић Слађан назива Јајце. Откуд уопште информација у његовом досијеу да су Чукарића у детињству друга деца погрдно звали Јајце. Читајући транскрипте и разговарајући са

њим, а у крајњој линији слушајући шта је говорио овде од кад сам се ја укључио као његов бранилац, ја сам схватио да је надимак Јајце за њега увреда. Сигуран сам да је колега тужилац такође то схватио на тај начин и није ми јасно да ли је намера употребе тог надимка да се Чукарић увреди, да ли није довољно све што је написано у оптужници да се његова личност, његова породица и његових 40-ак година баци у блато.

Ово веће својим одлуком о руковођењу поступка, односно одлукама о доказима које ће извести, одлукама о предлозима одбране показало је такође колики значај придаје одбрани, односно напорима одбране да нешто докажу, односно оповргну.

Ја сам предложио да се у допуни доказног поступка, а све везујући за ону исходништу ствар која се појављује уопште у вођењу овога поступка а то је службена белешка од 28. августа 2001. године, моји су предлози били усмерени да се расветли под којим околностима је та белешка направљена и шта је предузето по службеним линијама по тој белешци. Зато сам тражио саслушање Горана Петровића, шефа ДБ-а на околности сазнања о догађајима у Сувој Реци, а везано за ту службену белешку. Напросто је невероватно да шеф Државне безбедности у једној земљи, па макар се она звала и Србија истог тренутка кад је написана та службена белешка не зна да је она написана и не предузима мере по тој белешци. У истом циљу предложио сам и саслушање господина Марковића, дакле, шефа ДБ-а из Крагујевца за то време. И то је одбијено. предложио сам саслушање Наташе Јанковић, то је сестра сведока «А» на околности понашања уопште места и времена живота функционисања сведока «А» на дан 26.03.1999. године - небитно. Да се изврши суочење сведока «А» са сведоком Новицом Ђорђевићем на све различитости у њиховим казивањима - небитно. Да се изврши суочење Новице Ђорђевића са сведоцима Гогић Милованом, Ђокић Драганом везано за Абдулахи Ељшанија - небитно. Да се изврши суочење Новице Ђорђевића са Агроном Беришом, опет везано за Абдулахи Ељшанија – и то је небитно. Да се изврши суочење Новице Ђорђевића са Фејзулахом Беришом и Ширетом Беришом на околности ватрених дејстава са звоника цркве тог и претходног дана – небитно. Да се изврши суочење сведока «А» и сведока Новице Ђорђевића са Ширетом Беришом на околности присуство униформисаних и цивилних лица испред беле куће и иначе испред тих кућа Берише на дан 26.03.1999. године – небитно. Да се изврши суочење сведока «А» са сведоцима «Б» и «Ц» и са сведоком, овог ћу посебно још узети у уста Тодором Јовановићем на околности довођење Јашара Берише на место његове погибије – небитно. Да се изврши суочење

сведока «Б» и «Ц» са сведоцима Светозаром Недељковићем и Спиром Крстићем такође на околност присуства униформисаних лица и цивила испред пицерије у време догађаја 26.03. – небитно. Да се изврши вештачење и прегледности околине из позиције звоника и могућности препознавања сведоку Новици Ђорђевићу релативно непознатих особа на удаљености од 156 метара, односно познатих му особа на удаљеност од 70 метара колика је раздаљина између кућице бензинске пумпе и тог звоника – небитно. И на крају да се утврди где су завршила возила која је окривљени Чукарић 03. или 05. априла 1999. године пронашао и предао ОУП-у Сува Река, посебно чија су то возила била на дан 26.03.1999. године, односно где су завршила и који је био резултат свега тога. Одбијају се сви предлози као сувишни јер је чињенично стање довољно извиђено.

Ако је већу и без извођења ових доказа јасно да су наводни очевидац догађаја 26.03.1999. године Новица Ђорђевић, са звоника на коме се он наводно налази, ако је већу јасно да са тог звоника нема прегледност ка улазу у полицијску станицу јер му то не дозвољава конфигурација терена, односно положај осталих објеката који су виши или сметају погледу ка станици.

Ако је већу јасно да на удаљености од 70 метара човек просечног вида мора препознати особу коју познаје, односно да му је немогуће препознати особу коју не познаје или је врло површно познаје на удаљеност од 156 метара, колика је раздаљина звоник – полицијска станица.

Ако је већу јасно да сведок Новица Ђорђевић не може смрт Ељшанија, кога не препознаје иначе како је рекао у исказу, довести у контекст времена и места у ком се децидно на сасвим другачији начин о томе изјашњавају сведоци «А» или рецимо Агрон Бериша.

Ако је већу јасно да услед догађаја у иза, испред куће Бериша неможе бити различито описаних ситуација од стране људи који заједно то гледају.

Ако је већу јасно да фамозна службена белешка мора добити посебан професионални психолошки третман, односно ако за веће није спорно да су мерцедес и кадет које је пронашао и предао у службену белешку ОУП-у Сува Река власништво једног од првих убијених Албанаца из породице Бериша, а то је Бујар Бериша и да су они завршили након одређеног времена на територију регистарске ознаке КГ на приватна лица, односно ако је већу јасно зашто, како, кад и по којој цени су сведоци који су дефиловали кроз ову судницу, ја сам имао прилике само читати

транскрипте полагали возачки испит, онда заиста ове предлоге које сам ја изнео је требало одбити, али нисам сигуран да смо ми сви у овој судници са истим очима, истим ушима слушали исказе сведока и гледали сва остала дешавања, да смо на исти начин видели гест и мимике, спуштен или подигнут поглед, бес на лицима сведока који су били ту, односно немоћ, страх и све остало што можемо на људском лицу да видимо.

Стари Латини су рекли «очи и уши су рђави сведоци ако имају барбарске душе, све што жив човек каже мора бити подложно проверавању, мора бити подложно провери мотива зашто се неко понаша на одређени начин у судници било кад напада било кад брани». Зато господо оно што је ваљало учинити а везано за господина Ђорђевића свакако је ставити га у симулирану ситуацију и рећи му на 156 метара посложи Чукарића и још петорицу, тројицу, двојицу и рећи препознај ми ко је то. Онда бисмо видели да ли Ђорђевић Новица говори истину или лаже. Онда бисмо видели због чега је на суочењу са, мислим да се сведок звао Милојевић, поглед држао или у патос или уперен ка већу тражећи помоћ. Човек са којим се он суочавао ниједног тренутка није погледао нигде осим њему у очи.

Ја сам док сам био судија, да не помињем шта, кад и како, увек сам настојао уверити у објективност, односно објективне немогућности сведока, окривљеног, било којег учесника у поступку кад говори о некој чињеници. Ја нисам ту школу променио ни као бранилац, волим обићи место догађаја јер волим створити властиту слику, наравно тамо где је то могуће. Ја нисам био у Сувој Реци нажалост, али рецимо обишао сам Брчанску Малту. Реторичко је питање наравно да ли је веће створило себи могућност да дође у Суву Реку да стане на згаришту цркве звоника да види где је полицијска станица, да види где је бела кућа, да види где је та пицерија. Напомињем, Сува Река још увек према нашем Уставу је у Србији. Не знам како би веће доживело мој предлог да сам тражио да изиђемо на лице места и да извршимо увиђај на лицу места. Наравно не бих предлагао ни у сну реконструкцију.

Од свих нас у овој судници наравно поред окривљених који су по природи ствари били у Сувој Реци поприлично сам сигуран да је само једна особа била у Сувој Реци, а то је госпођа Наташа Кандић. Зашто је битно да њу поменем. Моја дилема да ли да је поменем или не постојала је само да ли да је поменем на почетку завршне речи, у средини или на крају. Погодило ми се да је поменем сад, а нисам још на крају. Ја се никад нећу начелно сложити са одлуком суд да неко ко није правник и није адвокат у

судници буде дато право да се бави адвокатуром. Сматраћу увек то злоупотребом процесних овлашћења, наравно не од стране лица које користи то право него онога ко је то право дозволио. Госпођа Наташа Кандић није мени непозната особа, ја знам чак негде мислим да сам 2000. године поприлично успешно сарађивали у једном предмету који је такође био историјски као и све што се код нас дешава је све историјско. Наиме, био је предмет где је 150 мушкараца албанске националности претходну годину дана држано негде из неког разлога, без икаквог решења, без контакта са било ким, а онда кад више нису знали шта да раде са њима, онда су одлучили да их гоне кривично, па су свих 150 гоњени да су као терористи убили, ја се извињавам из пијетета према погинулим нећу бити сигуран да ли су у питању два полицајца или један војник, или два војника и један полицајац, све у свему завршено је тако да су добили отприлике 1300-1400 година, да би 05. октобра, односно иза 05. октобра тих истих 150 људи ослобођено односно преиначена пресуда осуђујућа у ослобађајућу, али без покушаја суда да утврди ко је ипак убио ту двојицу полицајца и војника, односно двојицу војника и полицајца. Дакле и једна и друга одлука су крајње историјске.

Дакле тад смо врло успешно сарађивали, ја више нисам ангажован од стране Фонда за хуманитарно право, али мислим из само једног разлога ја не волим групни рад. Али свакако ни тада не бих био у судници да је госпођа Кандић показала било какву вољу и намеру да у судницу уђе као адвокат и тад бих одмах напустио суђење. Ја много тога замерам госпођи Кандић, али кад би Хрвати, Бошњаци, Словенци, Албанци, имали своју Наташу Кандић, тад би ми уста била завезана. Ја морам признати да не волим то што ради Наташа Кандић, али ја не волим ни да слушам кад неко пљује по Титу, ја не волим кад неко прича о злочинима које су починили партизани и комунисти, ја не волим кад неко прича о заблудама самоуправљања, ја сам процес тог времена, односно производ тог времена, али то што ја не волим да ли то значи да је Тито био безгрешан, да комунисти и партизани нису чинили злочине, да ли рецимо самоуправљање није озаконило нерад као радну категорију. Наравно да не значи, али ја то напросто не желим чути, неки се трезне брзо и лако а моја личка глава очигледно споро и тешко. Ја то не желим чути као што не желим чути да су припадници мог народа и војска којој сам припадао убили на Овчари 200 људи, да су у Ловасу у минско поље утерали 70 људи, да су припадници мог народа у Сребреници убили 700 или 7000 људи број је ту потпуно небитан, опет ћу цитирати једног мог окривљеног који је чини ми се

усто и у овој судници, пред овим истим већем цитирао опет Мешу Селимовића па рекао «убити једног човека исто је што и убити цело човечанство», дакле број је небитан. Да су на тузланској капији припадници мог народа у једном бомбардовању на крају рата убили 70 деце, да су у Подујеву стрељали 14, 15, 16 или 17 деце, жена, старца, или да су у Сувој Реци 26.03. убили 50 људи, од тога ако сам добро побројао 12 одраслих мушкараца, 19 жена и 19-оро деце.

Проблем наравно није у томе да ли ја то желим чути или не, да ли ми се то свиђа или не, него да ли је то истина. Небројени злочини учињени мом народу, о којима госпођа Кандић не говори, ту жуч у мојим устима не чине мање горком, моја потсвест напросто вапи за неком несрећом, неким злочином који ће обзнанити Наташа Кандић, а који ће се пред овим судом показати као неистинит, међутим у ових 8-9 година, шта год нам је обзнанила суд потврђује да је истина, не по питању учесника у догађају, не по питању лица која се провлаче именом и презименом да су починиоци тог злочина, него злочин као такав, ја се грозим податка који сам чуо, односно прочитао кад је госпођа Наташа Кандић изјавила да су припадници мог народа, моја војска и моја полиција на Косову `99. године убили 10 000 људи, али ако се докаже да то није истина, да је уместо 10, 5 хиљада па ја нећу бити више срећан, несрећан сам и за једног човека који је убијен без потребе, глупост сам рекао, да ли уопште може бити убиство из потребе.

Зато је моје прво питање мом брањенику када сам се упознао са њим било, Слађане да ли се то заиста догодило, ја морам признати да сам био у потпуној заблуди за постојање овог предмета, односно овог догађаја јер сам то повезивао са неким, сасвим неким десетим догађајем и заиста сам био у шоку кад сам чуо да се ради о најпре 48, па 49, па 50 убијених људи. Слађан је одговорио «према свим мојим сазнањима истина је». Са позиције утврђивања нечије кривње да ли има смисао уопште доказивања да ли је ту страдало 47, 48, 49, 50 људи, осим да се покаже ја опет морам да апострофирам Тужилаштво за ратне злочине, наравно не присутног колегу јер њега посебно издвајам га без обзира на то да ли он то сматра комплиментом или не, неозбиљност приступа оваквим предметима. Ја сам недавно у једном јавном наступу чуо од господина портпарола Тужилаштва за ратне злочине, који за један акт процесно активан догађај говори да је убијено 80 и нешто људи, за нечију децу, браћу, мужеве, рећи нешто, 80 и нешто мало је рећи да је то неозбиљно, то је безобразно.

Сведоци смо такође у једном активном, процесно активном предмету да фала Богу, од 92 човека који су наведени као погинули барем 10 има

живих, али неозбиљно и срамотно је да такав податак дође у акт који се зове оптужница и то оптужница за ратни злочин.

Мој брањеник нема сазнања о броју убијених људи у Сувој Реци 26.03.1999. године, мој брањеник тврди да у том злочину није учествовао, али мој брањеник се осмелио да каже што је видео, мој брањеник има теренутно третман издајника, мој брањеник тај исказ није дао зато што је прихватио понуду коју је овде колега тужилац јавно рекао свима, ко жели бенефицирати свој статус нека се јави има статус сведока сарадника, не он се није нудио да буде сведок сарадник, он је напросто изашао овде да каже шта зна о томе, наше је да проценимо, односно ваше је да процените да ли је рекао све што зна. Притвор је од овог човека учинио леопарда, крајње опрезног до крајњих граница, али врло опасног, са врло опасним и оштрим зубима и врло опасним и оштрим канџама, колико ће му то донети доброг или лошег видећемо у неким временима која долазе.

Шта њему тужилац уопште ставља на терет и коме то тужилац верује, тужилац каже да је окривљени Чукарић заједно са Микијем Петковићем и покојним Тановићем из ОУП Сува Река извео привореника Ељшани Абдулаха и одвео га до куће Неџада Берише где га је лишио живота. Гледајући из ове оптужнице издвојено тај део чињеничног описа, а то је тачка Ц/1, за веће би оставило се простора да каже да ли је то тачно, није тачно, односно да ли је доказано или није доказано, али нужно је прочитати и ово о чему је колега Ђурђић мало пре говорио, а то је тачка Б оптужнице, у тачки Б оптужнице такође постоји име Чукарић Слађан. Чукарић Слађан је један од по опису десетак припадника активног резервног састава полиције коме је издата наредба иди, убијај, терај, и тако даље. Дакле, по оптужници присутан Репановић, по оптужници присутан Јовановић и још десетак људи од чега именовани Чукарић Слађан, Петковић Мирослав и покојни Тановић Радован. Да ли то значи ако тужилац доказима које је понудио овом суду стоји иза овог чињеничног описа, да ли то значи да је Чукарић Слађан Ељшани Абдулаха извео из СУП-а пре овог догађаја, па га одвео пред Бујарову, односно пред кућу Неџада Берише и тако га убио, па се вратио натраг да прими наређење иди, кољи, убијај и тако даље. Или је то учинио после, или је то учинио истовремено, али ако је то учинио истовремено, коме то онда тужилац поклања веру, и из којих доказа тужилац закључује да је Ељшани лишен живота управо на начин како је то описао у тачки Ц/1 оптужнице. Ја сам желео чути јуче одговор на ово питање, али га нисам чуо.

Да ли је потребно да цитирам оно што о томе говори Новица Ђорђевић, што каже сведок «А», што каже Вељковић. Који од њих тројице или неких десетих сведока овај догађај везан за Ељшанија описује на начин како је то описано у оптужници. Тврдим, нити један. А који су то знаци, дакле да нас просветли тужилац, на којима бих ја могао да препознам да ли неко говори истину или лаже, односно да ли веће може прихватити неког сведока па рећи овај сведок мало говори истину, мало лаже. Без увреде, може ли жена бити мало трудна, може ли херојински овисник бити мало овисник, или сам овисник или нисам, или сам трудан или нисам, или лажем или говорим истину. Нема мало овако мало онако, да ли тужилац уопште верује сведоку Ђорђевићу, ја нисам то успео да схватим, али сам сигуран да му не верује у делу када овај каже како је гледао са звоника, како Папић Рамиз тера Агрона Беришу из Суве Реке, сигуран сам да му не верује у том делу јер да му верује не би одустао од гоњења за Папић Рамиза, наравно да сам апсолутно сагласан са тим, јер је јасно да Ђорђевић лаже, јасно је ко је Папић Рамиз и по ком уопште основу је Папић Рамиз ушао у целу ову причу и срећан сам због тог човека који више није овде, не седи овде. Али, да ли сведок, односно да ли тужилац том сведоку верује у било ком сегменту, да ли ће рећи Папић Рамиза је оптужио због не знам чега, али зато је верујем да је Чукарића препознао на 156 метара, на 156 метара, ја јуче нисам схватио да ли је онај мој предлог за извођење доказа, оне табеле, односно две табеле из два различита правила, да ли је то прихваћено или не, да ли је то изведено као доказ, у сваком случају било је на документ камери.

На 150 метара господо, на јасној видљивости човек доброг вида разликује рукав од шаке, дакле, не преливају му се боје, него види јасно где је граница рукава и шаке. Разликује кундак пушке од цеви, али не препознаје лице, а он на 156 метара гледа полицајца обученог у униформу до грла, и са капом на глави, и препознаје га и још каже то је Јајце, ко то у Сувој Реци некога ко је дошао на испомоћ пре 10 или 15 дана познаје, односно 11 дана познаје као Јајце. Да ли тужилац верује сведоку «А», сведок «А» каже да је сво време са Микијем Петковићем, Тановићем и Чукарићем, нигде у причи сведока «А» нема помена о Ељшанију, да ли можемо закључити, или тужилац може закључити, да је сведок «А» заједно са лицима које оптужује за Ељшанија, а то је Мики Петковић и покојни Тановић, поред наравно мог браћеника, који је за све крив, да ли је и сведок «А» био заједно са њима кад су га изводили напоље, да ли је и он

учествовао у ликвидацији Ељшанија, да ли то тужилац зна па му из неког разлога бенефицира статус.

Као што то чини на пример са Тодором Јовановићем, Тодора Јовановића тужилац тачки Ц 3, именује као лице које је извршило убиство Јашара Берише, ја ћу прочитати шта пише, говори о ликвидацијама преживелих, свако из свог аутоматског оружја, рафално испалио пројектиле у виталне делове тела, лишили их живота, а онда даље каже «а окривљени Чукарић Слађан одвео иза камиона, у који су утоварани посмртни остаци Бериша Јашара, којег је са бензинске станице довео Јовановић Тодор и у њега испалио неколико хитаца из аутоматске пушке у пределу груди», то је оно што пише у оптужници. Наравно не тражим, немам право то, нит ми је намера да Јовановић Тодора, односно његово име да видим на овој оптужници, али је чињеница да по квалификацији овај злочин стављен мом брањенику на терет, а није описан. Који је уопште ту апостол истине, и ко су сведоци којима тужилац верује, којима ће сведоцима поверовати уопште овај суд.

Ја се надам да ће то бити видљиво из пресуде, а мој брањеник види само једну особу која може носити тај статус апостола истине и он је о том говорио на последњем обраћању суду, а то је Ширета Бериша. Логика живота, логика њеног понашања у судници, и односно оног што је транскриптовано и што сам имао прилике да прочитам, јесте да особа њених година која је преживела то што је она преживела, не заборавља, у њеним очима и ушима и души остаје оно што је доживела као филм, и она га стално врти. У том филму нема Слађана Чукарића.

Ја морам да се осврнем на сам ток поступка, односно на поштивање законских права мог брањеника у овом поступку, морам да поменем да је једно веће овог суда пре неки дан донело ослобађајућу пресуду за једног окривљеног који је у поступку провером кредибилитета односно односа са сведоком успео да докаже да га тај сведок иако је обавезан да говори истину, јер се ради о сведоку сараднику, лажно терети. Наравно да то нико од нас који смо били у том поступку, осим претпостављам тужиоца, не замера, односно не може да стави замерку, јер то је заиста тако, али зашто је окривљени Слађан Чукарић спречаван сваки пут када је покушао својим питањима доказивати кредибилитет сведока који га овде терети.

Ја сам први пут у својим 26-7 година колико се бавим судницом, што са једне што са друге стране, срећом нисам никад седео на овој страни, доживео да се правом да не одговори на питање којима би себе или свог блиског сродника изложио кривичном гоњењу или материјалној штети или

срамоти, не користи сведок, него судија ускраћује одговор на такво питање уз образложење да би тиме сведок угрозио свој статус, односно да би могао бити изложен кривичном гоњењу. Мој брањеник пита сведока, да ли си, да ли је тачно да сам те у једној продавници, где си извршио провалу са оружјем ухватио да си извршио провалу, да си претио због те провале оружјем Папић Рамизу, да сам те ја ишамарао, на то питање председница већа, односно тако је констатовано у транскрипту каже не може да се одговори на то питање, јер сведок треба да користи своје право да не одговори на то питање. Право да не одговори на такво питање је сведоку, а председник већа који руководи поступком може да ускрати одговор на питање само ако за то има законске разлоге, дакле капциозно питање, или некакав безобразлук или не знам шта.

Питање провере кредибилитета свакако не може бити такво питање. Да не помињем и оно што сам прочитао у транскрипту, реакцију председнице већа на сваки пут кад мој брањеник неког од сведока пита где је и по којој цени полагао возачки испит. Да ли веће с обзиром да тужилац о том се није изјашњавао овог тренутка, односно кад буде доносило пресуду, а више нема нових доказа, па ће доносити пресуду на основу овога што смо до сада чули, има сазнања како је изгледао Чукарић Слађан на дан 26.03.1999.године, да ли је он био обучен у службену плаву униформу, да ли је био у маскирној униформи, полицијској, оној плаво црној, да ли је био у СМБ униформи, односно маскирну СМБ униформу. Да ли је био са шапком на глави, са качкетом на глави или са шлемом на глави, да ли на себи има панцир плави, сиви или СМБ, а нарочито да ли је наоружан аутоматском пушком са преклопивим кундаком или са дрвеним кундаком, да ли је наоружан пиштољем или револвером, да ли за пасом има бомбе, да ли има две мотороле, све ове слике које сам сад покушао да побројим су речене у овој судници, све је ово имао на себи Чукарић Слађан. Чукарић Слађан који, понављам, 26.борави 11 дан у Сувој Реци, 11 дан, за 11 дана сви Роми из Суве Реке знају да је то Јајце.

Оно што је чудно, случајно или не, да кроз исказе свих сведока који су овде прошли, односно већине тих сведока који причају, који се називају очевидцима пролази једна слика, а то је да су основни, односно главни извршиоци злочина Тановић и Чукарић, дакле две особе, два полицајца активна који нису из Суве Реке, који нису на служби у Сувој Реци, који су на испомоћ у Сувој Реци, а сви остали који су мање или више учествовали у злочину, непосредном извршењу су покојни. Покојни Тановић, покојни Бобан, покојни Ђорђевић, дакле или странци или покојници, да ли је у

праву колега Петронијевић који каже да му све то личи на утврђивање једног свеобухватног злочиначког подухвата, који иде од врха државе преко генерала, пуковника, преко господина Митровића, преко господина Репановића и завршава на једном обичном полицајцу Чукарић Слађану. Да ли то треба да буде слика која је унапред задата, да ли или само ми овде правимо материјал да Хашка чорба буде гушћа.

Да ли ово веће уопште има непосредна сазнања, односно сад чврста сазнања о кретању Чукарића од јутра до краја дана 26.03.'99.године, и шта рећи на крају, убијени, жртве, њихове породице, хоће правду, правду свакако морају добити. А да ли је правда ако се ради правде убијених чини неправда према било којем појединцу, нема правде учињене неправдом, то се зове одмазда стицајем околности Крагујевац, којег сам више пута поменуо у мојој завршној речи је управо пример одмазде и шта значи одмазда. Јустиција је слепа и глуха, да ли је тужилац ставио на вагу коју она држи у руци довољно материјала да превагне на страну оптужења, и да довољно да мач правде буде спуштен, ја тврдим да није.

Ако и суд затвори очи и уши од свега што чини притисак и тражи правду за жртве по сваку цену и ако се буде држао оних основних принципа који треба да важе у свакој судници па и овој, а то је законитост, истинитост и праведност, тад ће Чукарић Слађан из ове суднице изићи уздигнуте главе. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала. Хоћемо да наставимо, јел можете, ви, господин Бирман, Татоми Лековић, тако је, али све једно, могли сте и ви, ко је краћи.

БРАНИЛАЦ *опт.НИШАВИЋ МИЛОРАДА, адв.ТАТОМИР ЛЕКОВИЋ*

АДВ.ТАТОМИР ЛЕКОВИЋ:

Поштовани суде, као бранилац овог оптуженог, са великом пажњом сам саслушао завршне речи господина тужиоца, уважене госпође Кандић, која заступа оштећене, обратио пажњу на њихове аргументе којима терете опт.Нишавића. Признајем велику пажњу ми је изазвала и последња завршна реч. Одмах да кажем да сам до детаља проучио списе предмета, а нарочито садржину списка истраге и то у оном делу који се односи на преткривични поступак, при чему сам велику пажњу обратио на начин како су прикупљани докази од стране тужилаштва и тужиоца у овом поступку и то у некој фази која је већ могло се слободно рећи била судска, где је био укључен и истражни судија и тако даље. Анализирао сам до детаља исказе

оптужених дате у истрази на главном претресу, исказе свих саслушаних сведока и слободно могу да кажем да наводи оптужнице, апсолутно нису доказани. Нишавић седи невин у притвору, и чека правду која ко зна кад ће да дође, а кад дође ко зна како ће та правда да изгледа, јер доказа за његову кривицу нема, у овом очигледно гломазном процесу стрпљиво смо и Нишавић као оптужени и ја као његов бранилац чекали да се сви докази изведу, прижељкивали да једном дође крај, да видимо, да проникнемо, да растумачимо на чему се то темељи оптужница због које Нишавић седи толико дуго у притвору, због чега му је уништена породица, пропала имовина, а он доведен у веома тешку ситуацију. У завршној речи уважени колега тужилац каже да је Нишавић крив и такву своју тврдњу темељи на казивању оптуженог Чукарића и на казивању сведокиње Ширета Берише. Ако анализирамо ова два доказа, долазимо до податка да је Бериша Ширета дала прву изјаву у Албанији Хашких истражитељима, да је другу изјаву дала овде пред судом, да се ипак те две изјаве разликују у важним детаљима, ја нећу замарати веће, поготову што је крај рада, који су то детаљи. Довољно је то мало проанализирати, то су детаљи који се тичу времена, начина извршења, догађаја и тако даље. Бериша Ширета, овде је вршено препознавање, није била сигурна на препознавању у просторији за препознавање, није била сигурна да лице које се предочава је оптужени Нишавић, јер је поред Нишавића означила још једно лице, треба погледати онај записник о препознавању а сам сам био лично присутан, није била сигурна, није била сигурна чак ни овде у судници у том делу. Бериша Ширета говорила је тако да неки докази су је практично демантовали, поштујући бол те жене ипак писмени егзактни докази су демантовали делове њеног исказа.

На првом месту говорила је о томе како је мисија ОЕБС-а била у хотелу «Бос», о томе нема шта да се погађамо, ми имамо и извештај да мисија ОЕБС-а никада, дословце никада није била у хотелу «Бос» осим ако су људи свратили да попију пиће или да се састану са колегама из неке друге мисије која је била, о чему у списима предмета постоје писани докази који су овде изведени на главном претресу. И ми да ту чињеницу расчистимо да се не везујемо за ту чињеницу, ту чињеницу је истакла госпођа Кандић и на тој чињеници је претпостављам тражила мотив за оптуженог Нишавића да је он тиме био мотивисан да ово кривично дело изврши. Казивање Берише Ширата демантује се, и ја имам највише разлога да верујем вештаку за судску медицину, специјалисти који је овде саслушан, који тврди да лице које је обдуковано, а које је идентификовано

као сада покојни Неџад Бериша, није могло бити и да је мала вероватноћа да је могло бити усмрћено са више пиштољских хитаца у грудни кош, да је могло бити усмрћено онако како то Бериша Ширета појашњава, јер је тај део људског тела заштићен, ту се налазе најважнији органи, унутрашњи органи човека, заштићен је костима. Од три испалјена хитца из пиштоља како стоји у оптужници они би морали да наиђу најмање на шест препреке, немогуће је да је испалјено три хитца а да ни један од тих хитаца није закачио нити једну кост. То једноставно није могуће.

Такође, Шурета Бериша је демантована казивањем других сведока, очевидаца, али не сведока очевидаца Срба, у првом реду, него сведока очевидаца Албанаца, њених најближих сродника. Мислим да је ово веће и ви лично председавајућа паметно и мудро сте поступили кад сте захтевали од ње да на скици означи где се догодио злочин над њеним мужем, тај злочин се догодио практично испод прозора тамо где је њен девер био на прозору, немогуће је да човек учини тако нешто, у овом случају мислим на Нишавића, а да то не види његов рођак оштећеног који је био иза прозора, који је посматрао практично кроз прозор шта се све догађа и тако даље. Тај део дворишта њему није био непрегледан, ми смо ту имали и имамо не само скицу, него и слику и тако даље. Ја лично, дубоко сам уверен за разлику од колеге да Ширета Бериша је као једна млада мајка, млада жена доживела највећи шок који једно људско биће може да доживи, а то је да је у једном изненадном злочиначком акту практично њена породица збрисана са списка живих, да је она жена била у страшном шоку, и да је највероватније због таквог шока можда побркала појмове, побркала ликове, а на такав закључак упућује чињеница да она упорно говори Мишковић, Мишковић, никако да превали Нишавић.

И чињеница да нити у просторији за препознавање, нити овде није деловала убедљиво приликом препознавања Нишавића, она јесте показала на Нишавића, али поред Нишавића показала је на још Златар Вуја. Ми не можемо да се ослонимо у том делу на њено казивање, нема разлога нити Бардуљ Бериша, нити други остали Берише који су овде саслушавани да они говоре у прилог Милорада Нишавића, и да говоре против својих рођака. О мисији ОЕБС-а да је она била, нема шта да говоримо, то имамо списе у предмету.

Тужилац темељи своју оптужницу и на одбрани оптуженог Чукарића, ја не знам да ли је то уважени колега за кога сам свестан да располаже великим фондом знања не знам чиме је био мотивисан да овако нешто изговори. Да ли да остави утисак пред публиком или једноставно у

недостатку других аргумената. Ја хоћу да потсетим да у овом предмету и у овом поступку Слађан Чукарић је оптужени, хоћу да потсетим да оптужени има право да се брани неистином, и најзад коначно Чукарић је проговорио последњег главног претреса, ја из принципа нећу да анализирам његов исказ, остављам на савест, што би се рекло, и на ту професионалну савест и стручност онима који су за тај део посла компетентни. Нормално је, молим вас да је Чукарић незадовољан чињеницом да је поменут у оној службеној белешци. Слажем се са колегом који брани Чукарића, можда је требало истражити све ове чињенице и околности како је та службена белешка сачињена, шта је претходило састављању службене белешке, коме је службена белешка дата, како се поступало по службеној белешци и тако даље, али истовремено морам да кажем и ово, мени Милорад Нишавић прилично делује паметно, не делује ми ни мало малоумно, па хоћу да кажем даље, да би само малоуман човек сачинио службену белешку о једном оваквом злочину, а ако је он пре тога био учесник злочина. До сад је у пракси било да злочинац прикрива злочин, да се скрива, да подмеће трагове и тако даље.

Да је Милорад Нишавић на било који начин, у било којој улози макар и у улози посматрача био тамо, не би он сигурно саставио онакву службену белешку. Ја лично мислим да не би, осим ако је полудео, нормалан човек то не би урадио. Морам да кажем и ово да мени маса ствари овде у овом поступку није јасна и по мени дубоко се коси са професионалном етиком, при том мислим на начин како је супротна, то јест тужилачка страна прикупљала доказе за овај предмет. На првом месту није ми било јасно из којих разлога тужилац не обавештава истражног судију, одлази у Лесковац, и узима изјаве од грађана. Ти људи тада нису ни осумњичени званично, ни сведоци и тако даље. У судници смо чули како су узимане те изјаве, јел био тај, па не знам, па не сећам се, мислим да није био. Како није био, јесте био, видели су га други. Да се предочи и ти можеш да одговараш, и тако редом и тако редом, и тако је направљен случај.

Са разлогом је колега рекао и дубоко га подржавам претходно који је давао завршну реч, да је нуђена сарадња и нуђен статус. Нуђено је то, нуђено је и Милораду Нишавићу, имам и писаних доказа о томе, у првом реду да сведочи против Митровића, да сведочи против ових људи који су похапшени пре месец дана, то је нуђено још пре две године. Милорад Нишавић је замало мени тада отказао пуномоћје, реаговао у затвору и казао «ја нисам крив, нека суд суди по доказима, ако треба идем на вешала» цитирам његове речи. Зашто сам ово рекао, рекао сам из разлога

што догађај који је предмет ове оптужбе заиста се десио, у њему је страдао велики број цивила, који нису били припадници никаквих оружаних, легалних или парамилитарних формација. Била су у питању деца, жене, старци и тако даље. Што су страдале комшије Милорада Нишавића, што су страдали људи са којима је Милорад Нишавић приватно сарађивао јер Милорад Нишавић са својом браћом бавио се бизнисом, и зарадио је поприличан капитал, јер Сува Река је у највећем броју насељена била пре рата Албанцима. Више од 90% је албанско становништво. Услуге породице Нишавић користили су у највећем броју и проходе породици Нишавић доносили су Албанци.

Да ли би један разуман човек који има хотел, који се бави бизнисом, да ли би он секао грану на којој седи, да ли би он рушио тај свој бизнис у своме месту на такав начин. Ја морам да кажем и то, Милорад Нишавић се интересовао о томе, ко је починио злочин, интересовао се прво као припадник службе којој је припадао, интересовао се као пријатељ покојног убијеног Јашара, радника на бензинској пумпи, према које је имао приватни морални дуг, моралну обавезу, јер је отац Јашаров у једној прилици спасио живот Милорадовом оцу. Али Милорад Нишавић од оног тренутка кад је почео да се интересује за тај случај, на неки чуда волшебан начин, пао је у немилост, он је, као што је неспорно овде утврђено био шеф детаשמана у Сувој Реци, одмах по повлачењу снага безбедности са Косова и Метохије, деградиран је, узета су му три чина, пребачен је из Службу државне безбедности у Службу јавне безбедности и избачен је из центра Крагујевца на периферију у варош Лапово, која је саставни део Секретаријата у Крагујевцу и «унапређен» је у чин позорника, који шета и чува излоге.

У сваком од његових решења само стоји распоређује се, нема образложења. Знамо ми у чему је квака. Милорад Нишавић је најурен, напустио је ту службу и почео да се бави приватним бизнисом, дан након његовог хапшења господо, пошто се бавио трговином, сви његови добављачи наредног дана су пустили менице, иако је имао уговоре да се менице пуне за неколико месеци касније, он је у току истог дана освануо ликвидан, а замркнуо са својом фирмом, заноћио неликвидан. Наредног дана су дошли повериоци, провалили његове трговине, развукли робу, и породица његова гладује.

Буквално гладује нема од чега да живи, нема хлеба да једе. Неке очигледно невидљиве силе вуку конце у предмету кривице Милорада Нишавића, у предмету кривице осталих људи хушкају људе једне на друге и мислим да овде има довољно доказа да се одвоји чисто од нечистог, онај

ко је чист треба да иде вани, треба да буде ослобођен, онај ко није чист треба да одговара за оно што је учинио јер потсећам да су убијени грађани ове државе, да су убијени порески обвезници ове државе, да су убијени војни обвезници ове државе, и да су убијени без икаквог повода, без икакве кривице. Лепо је звучала јуче реч јавног тужиоца, и да нисам случајно адвокат и правник, не бих поставио питање које ћу да поставим данас, а то је шта је са другим гробницама које су нађене на Косову и које УНМИК је отворио после повлачења наших снага са Косова, како су се ови људи заједно са још 700 људи нашли у Србији, ко је то могао да пренесе, тужилац претпостављам да је служио војску, у предмету је видео организациону структуру и шему полициских и војних јединица за време ратних дејстава на Косову, цела територија покрајине Косово, а ја тврдим и целе Србије, била је покривена и била је под контролом полиције. Све се то дешавало у зони нечије одговорности, овде се процесуира пар људи, и ништа. Кроз тај процес постављају се питања за неке друге процесе и покрећу се поступци после 10 година, на шта то личи.

Сматрам да у случају Милорада Нишавића нема кривице и да га треба ослободити, донети једину могућу, а то је ослобађајућу пресуду. Ја сам намерно скратио ову своју завршну реч из простог разлога што је господин Нишавић желео да сам више се бави детаљима везаним за сведоке и за доказе који га терете. Хвала вам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: 18,50 је, господине Фолићу је ли можете ви сада?

АДВ.ГОРАН ФОЛИЋ: Ја могу, ја нећу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нећете. Ништа, онда ћемо прекинути. Прекинућемо.
Добро.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Прекида се главни претрес, наставља:

08.04.2009. године са почетком у 14,30 часова.

Записничар

Председник већа-судија